

Naročnina
Dnevna izdaja
za krajino Jugoslavije
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
nedeljska izdaja
ce.ole no v Jugt
stavili 120 Din, za
inozemstvo 140 E

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 st. op. peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm v širine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p. Pr. večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedelja in
dneva po praznikih

Urečništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirano
pismo se ne sprejema! Urečništvo
telefon št. 2050, aprotništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cekoovi
račun: Ljubljana Slov. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7503, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Na večji zločin boljše vizma

II.

Množice zapuščenih otrok, ki brez varstva in nadzorstva begajo po prostrani Rusiji, so prava rak-rana na državnem organizmu, ki bi bila v sramoto vsaki civilizirani državi. Natančnega števila ubogih zapuščenecv ni nikdar bilo mogoče ugotoviti. Kdo naj tudi ugotovi njih število, ko pa se neprestano selijo sem in tja in se izmikajo vsaki javni kontroli. Treba bi jih bilo iskati po starih ruševinah in barakah, okrog kolodvorov in skladišč, v vilah po letoviščih, ki so preko zime zapuščene, v predmestjih velikih mest, po kleteh, v podstrežjih in povsod. V ranih urah jih je mogoče videti, kako preiskujejo zaboje smeti, ki so jih meščani postavili pred vrata, da bi med odpadki morda našli kake jestvine. Čez dan se potikajo okrog živilskih trgov, vedno opazujoč, če bi se dalo neopaženo kaj spraviti za vedno prazen želodec. Zvečer se nastavljajo okrog gledališč, kinov, kabaretov in nočnih lokalov, moledujejo za kopejke in se skušajo neopaženo zmuzati v razsvetljen in zakurjen prostor.

Kdor spravi 10 kopejk skupaj, si more čez noč preskrbeti prenočišče na skupnem ležišču, katerih je po mestih vse polno. To so sicer strašni prostori, polno natlačeni ljudi iz ceste, ki tonejo v najhujšem smradu in nečistoči, toda vsaj topli so. Na pričinah prebije noč vsa ta brezizrazna množica siromakov in za nekaj ur v spanju pozabi svojo bedo. Drugi, ki so še revnejši, iščejo prenočišča po kolodvorih, barakah, odprtih kleteh in zlasti po kuriščih bližje ognja ali vsaj toplega pepela. Toda to so že boljše ležišča in si jih pravzaprav osvoji samo aristokracija med vagabundi. Drugače pa opazujejo med njimi mnogo skupnostnega duha. Skupaj drže, si v vseli razmerah radi pomagajo in tudi plen, ki ga nakradejo, tovariško med seboj razdele.

Ko se bliža jesen, se prične veliko preselejevanje ven na deželo in to zlasti v južne pokrajine. Znajo se vtihotapiti na vlake, vozijo se na odbijačih, med zavorami, v tovornih vozovih, povsod skrajajo svoja drobna, suhljata telesa. Seveda je veliko nesreč, toda kdo jih pozna, kdo jih šteje? Drobne ptice selivke potujejo na jug, kjer grozdje zori in sladke melone. Potem gorje nasadom in vrtovom, ki niso skrbno zavarovani! Mali izstradanci se vržejo kakor kobilice na sadovnjake in vinograde. Začetek zime jih šele zopet spravi nazaj v mesta.

Tako postopajsko življenje je seveda prava šola vagabundstva in greha. Samo v šestih mesecih 1926. leta so imela sovjetska sodišča opraviti s 33.585 kazenskimi slučajmi mladih zločincev, ki se rekrutirajo iz blodečih otroških tolpa, pri čemer Moskva in Leningrad niti všteta nista. Pri marsikomu gre le za male tatvine, kjer je poboljšanje še mogoče. Toda, kako popraviti razdejane, ki ga med to zapuščenostjo mladino povzroča alkoholizem in zavživanje drugih omamil, ki je med njimi strašno razpaseno! Kako spraviti na pošteno pot male vlačuge, ki se izpostavljajo že v otročjih letih najgršim spolnim zablodam! Petdeset in tudi osemdeset odstotkov onih, ki jih oblasti dobe v roko, je okuženih...

Da bi se odpoglo tej strašni mladinski stiski, je na privatno pobudo bilo osnovanih več pomožnih organizacij, ki so tudi imele nekaj uspehov. Pozneje pa je sovjetska vlada privatne organizacije ukinila, ker ne trpi nobene zasebne karitativne akcije. Vso stvar je vzel v roke Dzeržinski, glasoviti načelnik Čeke. On je vso pomoč državnemu organiziral in zbirokratiziral. Ustvaril je velik državni aparat, kateremu pa manjka olja, da bi tekel, to je, manjka mu ljubezni.

Zgradili so nekakšne otroške kolonije, med katerimi so se nekatere obnesle, kakor ona v moskovskem predmestju Boljševo, ki jo je tudi Maksim Gorki obkudoval. Večinoma so pa s kolonijami boljševiki doživeli velik neuspeh in se jim ni niti posrečilo, mlade fante obdržati skupaj, kaj šele, da bi jih mogli pripraviti h kakemu koristnemu delu. Po lastnih boljševiških izpovedih je morala po teh otroških taboriščih strašna. Pa tudi ni čudno. Mladi izgubljeni bi potrebovali vsak zase prav posebno nege in ljubezni, ki bi morda v njih vzbudila klico novega, boljšega življenja. Moral bi se izvršiti pravi lov na duše, ki ga je možna le živa krščanska ljubezen. Tako kasarniško življenje pa ubija pri tej že itak izgubljeni mladini sploh vsak uravnotežen čut. Kaj čuda, da se največ iz vrst teh izgubljenecv tvorijo čete, ki v zadnjem času divjajo okrog in kot

Zboljšan položaj v Londonu

Amerika bo dala Franciji varstveno jamstvo - Slovesna protivojna izjava petih velesil - Briand o koncesijah Francije

London, 14. marca. n. S strani, ki je blizu Briandu, se doznava, da se v njegovih razgovorih z MacDonaldom in Stimsonom išče formula, ki bi omogočila, da bi se Amerika ne branila več, dati Franciji varstvena jamstva, najbrže na ta način, da bi petorica v Londonu zbranih držav slovesno izjavila, da bodo pri vsaki vojni nevarnosti sodelovale, da preprečijo izbruh vojne. Briand je izjavil včeraj v zaupnem krogu, da bi bila nesmisel, da bi države z 88% skupne svetovne tonaže vojnih ladij ne našle formule, ki bi onemogočila pomorsko vojno. Nemogoče je, dopovedati javnemu mnenju sveta, da se je konferenca razbila zato, ker države

niso pripravljene, preprečiti pomorske vojne. Briand je za tako jamstvo miru pripravljen, dati ne samo koncesije v tonaži, temveč pristati tudi na petletno mirovanje brodovij, na dogovor o omejitvi velikosti bojnih ladij in o reglementiranju porabe podmornic.

Pariz, 14. marca. n. Tardieu dospel jutri popoldne v London. Za nocoj ob 10 je sklical sejo ministrskega sveta, ki bo najbrže razpravljala v glavnem o položaju v Londonu. Kake spremembe v dosedanji politiki francoske delegacije ni pričakovati, ker je neverjetno, da bi Tardieu mogel iti še preko koncesij, ki jih je dal Briand.

cijo vsaj ostali člani konference smatrali za nemogoče. Zato je razumljiva nova MacDonalдова demarša pri Grandiju, v kateri je Macdonald pozval Grandija, naj sporoči svoje zahteve glede neodvisne tonaže. Pariški listi izjavljajo soglasno, da si Francija ne bo pustila črtati nobenih zahtev glede svoje mornarice. Francija rabi namreč za svoje prekomorske potrebe: 3 križarke po 10.000 ton v kitajskih vodah, 2 križarki za Guayano in Novo Kaledonijo, 1 križarko za Madagaskar in 2 križarki za Severno morje. Za Sredozemsko morje, za francosko tuniško, alžirsko, maroško in sirsko obalo ji torej ne ostane več kakor 6 križark, torej ravno toliko, kakor jih ima danes Italija. »Echo de Paris« poroča: Pri včerajšnjem razgovoru s prvim lordom angleške admiraltete se je pokazala kompromisna možnost, da se sicer v načelu prizna pariteta Italije, da pa se v praksi za Francije določi tliko izjemnih določb, da bi imela Francija 200.000 ton več kakor Italija. Nevarnost je torej edino ta, da bi se Italiji načelno dovolila pariteta.

Možnost franc.-italijanskega kompromisa

Italji se načelno prizna pariteta, lažljivo pa bi imela Francija močnejšo mornarico

Pariz, 14. marca. n. Ministrski predsednik Tardieu odpotuje nocoj v London, da bo skupno z Briandom prebil konec tedna pri

MacDonaldu na njegovem letnem bivališču. Francoski listi vidijo uspeh Francije že v tem, da so italijanske zahteve po pariteti s Fran-

Kvarnerska svobodna cona

Rim, 14. marca. r. »Giornale d'Italia« potrjuje, da se 16. t. m. objavi kvarnerska svobodna cona, katera bo obsegala Reko, Volosko, Opatijo, Vetrinac, Učko, Iko, Lovrano, Medvedje, Mošeniško Drago in Sv. Ivan. — predpriprave za ta zakon so izvršene. Mussolini je izdelal ta načrt po vsestranskem proučevanju reškega vprašanja. »Giornale d'Italia« se nadeja, da bo na ta način končno re-

šeno ekonomsko vprašanje Reke in bo tako dobila Reka izvrstne predpogoje za gospodarski razvoj. Istočasno se bo objavil tudi sklep, po katerem se v Pulju zopet otvarja prosta luka. Značilno je, da naglašja »Giornale d'Italia«, da je t. sklep italijanske vlade izzval največje zadovoljstvo ne samo na Reki in v Pulju, marveč tudi v Trstu.

Pred glasovanjem o rudarskem zakonu

Rudarji zahteva o sprejem zakona — 40 poslancev odide v opozicijo, če no bo zakon sprejet

London, 14. marca. AA. V spodnji zbornici bo več važnih glasovanj o vladnem premogovnem zakonskem načrtu. Politični krogi priznavajo, da bo razprava o tem zakonskem načrtu zelo dolgotrajna in težka. Avtoritativno poročajo, da je kabinet proučil celotno situacijo in sklenil, da bo vlada v primeru neuspeha pri glasovanju umaknila premogovni zakonski načrt in ostala še nadalje na krmilu. Vladni krogi smatrajo, da je določba, ki dovoljuje ureditev minimalnih cen premogu bistven del zakonskega načrta, ker bi brez tega ves načrt za prodajo premoga postal brezpredmeten. Trgovinski minister je izjavil, da mora zbornica v celoti odobriti premogovni načrt. Lastniki premogovnikov, ki proizvajajo tri petine premoga v vsej državi, so se odločno izjavili proti premogovnemu zakonskemu

načrtu. Snoči so odobrili resolucijo, v kateri izjavljajo, da bo novi premogovni zakon pomnožil brezposelnost in škodil v splošnem interesu države. Ostali lastniki so s predlaganim zakonskim načrtom sporazumni.

Na drugi strani pripisuje rudarska zveza veliko važnost določbam premogovnega zakona glede skrajšanja delovnega časa in ustanovitve narodnega mezdnege radsodišča. Izvršni odbor rudarske zveze je snoči odločno zahteval, naj zbornica premogovni zakonski načrt brez odloga odobri. Zastopniki rudarske zveze so prejeli navodilo, naj posetijo pred razpravo o premogovnem zakonu v spodnji zbornici trgovinskega ministra in ga obveste o želji rudarjev. List rudarske zveze izjavlja, da bo 40 rudarskih poslancev prešlo v opozicijo, če ne bo vlada sprejela rudarskih zahtev.

Krvav pretep v švicarskem parlamentu

Curih, 14. marca. n. V parlamentu kantona Basel je prišlo do krvavih pretefov med socialistnimi demokrati in komunisti, ker je socialno-demokratski predsednik parlamenta Stohler dal

nekemu komunisti, ki mu je pretil, zasušnico. Pri pretepu je bilo ranjenih pet komunistov in trije socialistni demokrati. Na tleh dvorane so bile velike mlake krvi.

Kongres lekarnarjev

Belgrad, 14. marca. k. Danes se je tukaj vršil kongres lekarnarjev, kateremu je prisostvovalo okrog 300 delegatov iz vse države. Na tem kongresu so bile sprejete resolucije, v katerih lekarnarji izražajo svojo željo za spremembo nekaterih določil zakona o lekarnah, ki ga je že izdelal vrhovni zakonodajni svet. Posebna delegacija lekarnarjev je obiskala predsedništvo vlade, kjer je bila sprejeta od vrhovnega inspektorja Nikolića, kateremu je predložila tiskano spomenico. Vsi lekarnarji soo dšli na dvor, kjer so se vpisali v dvorsko knjigo.

20 odstotni boni že po 90 do 95 odstotkov

Ljubljana, 14. marca 1930. p. Danes je bila za 20%ne kronske priznanice izredno čvrsta tendenca, povpraševanje se od ure do ure stopnjuje, saj se približuje zadnji dan za njih vnovčenje, t. j. 17. marec.

Tako so se danes trgovali dopoldne v Ljubljani še po 85—90, popoldan pa je cena radi stalnega povpraševanja in ker ni bilo blaga na trgu narasla čez 90 in mestoma dosegla že 95%. Eden največjih kupcev je bila Uprava Merkurja, ki je zadnja dva dni prejela nalogov za nakup ca. 3.8 milj. dinarjev naminala, toda zaradi premajhne ponudbe je bilo mogoče kriti samo 2.35 milj. Din in to po visokem tečaju ca 92%. Podoben položaj je bil tudi v Zagrebu, kjer je danes tečaj skokoma narasel čez 90%, tudi v Zagrebu danes skoro ni bilo mogoče dobiti blaga. Opažati pa je, da so se v splošnem boni ugodnejše vnočevali za lastnike v Ljubljani kakor v drugih delih države, v prid slovenskim lastnikom je bilo dnevno beležiti pri nas višje tečaje kakor drugod, ker je bilo le v interesu našega gospodarstva.

Dunajska vremenska napoved. Nekoliko toplejše vreme. Na jugu poslatošano.

Ruska zahvala nadškofu dr. Bauerju

Zagreb, 14. marca. r. Predsednik zveze ruskih udruženj v Zagrebu je izrazil zagrebškemu nadškofu dr. Bauerju svojo globoko zahvalo za njegov nastop proti preganjanju kristjanov v Rusiji. Zagrebški katoliki so se pozivu svetega Očeta odzvali v največjem številu. V nedeljo po prazniku sv. Jožefa, to je 25. marca, se bodo v vseh zagrebških cerkvah brale svete maše za ruske vernike. V pravoslavni cerkvi bo tega dne svečana pontifikalna maša, po kateri bo govoril vodja katoliške akcije g. dr. Medjimurec. V sokolskem dvoru na trgu kralja Aleksandra se bo ob 11. uri vršilo javno zborovanje, na katerem bo govorilo več znamenitih osebnosti iz našega javnega življenja.

Letna skupščina zveze gostilničarjev

Belgrad, 14. marca. k. V Belgradu se je danes vršila redna letna skupščina zveze gostilničarjev, hotelirjev in kavarnarjev naše države. Občni zbor se je vršil v hotelu Palace in mu je prisostvovalo okrog 200 delegatov iz vse države. Predsednik Zveze Miličević je naglasil pomen solidarnosti in organizacije gostilničarjev. Gostilničarska zveza je imela dosedaj v glavnem precej uspeha, vendar ne toliko, kolikor bi bilo mogoče doseči, če bi bila organizacija boljše izvedena.

Pred prehodom na dnevni red je naglasil, da so gostilničarji ne samo iz ljubezni do države in patriotizma, temveč tudi iz lastnega interesa vedno zato, da v državi vlada red in zakonitost in iz tega razloga kličejo največjemu zaščitniku reda in zakonitosti: »Živjota!« Nato je bil soglasno sprejet in z navdušenjem odobren pozdravni telegram kralju Aleksandru.

V imenu pravnega odbora je nato predsednik prečital poročilo o delu v preteklem letu. Zveza je precej napredovala. Doslej ni bilo v njej še nikdar organiziranih toliko gostilničarskih društev. Včlanjena so že vsa društva gostilničarjev in hotelirjev v izjemo zagrebškega. Vendar pa se lahko pričakuje, da bo tudi to društvo pristopilo, ker so potekala tozadevna pogajanja dosedaj zelo ugodno.

V nadaljnjih točkah dnevnega reda je bila predvsem sprejeta sprememba pravil in sicer soglasno. Nato je bil izvoljen nov odbor. Za doživljenskega častnega predsednika je bil izvoljen Dušan Miličević, ki ima zelo velike zasluge za zvezo. Za predsednike so bili izvoljeni Djordje Popara, hotelir iz Belgrada, Josip Urbane iz Zagreba in Franjo Kavčič iz Ljubljane. Za podpredsednike pa Franjo Zemljčič iz Maribora, Drago Polaček, hotelir iz Dubrovnika in Velja Bogdanović iz Skoplja.

Nato se je vršila razprava o strokovnih gostilničarskih zadevah, o povzdigi turizma, za katerega gostilničarska zveza zelo zavzema in podpira vsako tozadevno stremljenje, dalje glede novih trošarin, ki zelo obremenjujejo gostilničarski stan in to po vseh večjih mestih.

Miss Christitch, London:

Opazovanja na londonski konferenci

Po tritedenskem prekinjenju nadaljuje pomorska konferenca s svojim delom. Bilo je neizogibno, da je odpotovanje francoske delegacije dalo povoda pesimističnim glasovom, ker tukajšnje občinstvo ni poučeno o stalnih kréh francoskega političnega življenja in pogostih spremembah članov kabineta. Anglež težko pojmuje, da take spremembe ne vplivajo na smer francoske zunanje politike v isti meri, kakor bi bil to slučaj v Veliki Britaniji, kjer so take spremembe redke in dalekosežne.

G. Briand je spet med nami s svojo avtoriteto in neomajnim prepričanjem, da imajo politični problemi prednost pred tehničnimi, kadar gre za razorožitev na morju. Francoska ne nasprotuje redukciji svojih bojnih ladij niti glede števila niti glede velikosti, toda poprej zahteva gotovo garancije od Združenih držav in Velike Britanije za svojo lastno varnost, če naj pristane na njihove predloge. Tudi tu so struje — posebno med onimi, ki letno zahajajo v Francijo, da obiščejo grobove angleških vojakov —, kjer razumeje veliko opreznost Francozov. Med tem bi se Angleži nikakor ne hoteli protiviti ameriški pravici; in znano je, da Američani niti najmanj ne želijo, imeti kakih evropskih obveznosti, magari tudi v slučaju prekršitve Kelloggovega pakta.

Japonska in Italija se držita več ali manj pasivno, dočim ostale tri največje pomorske sile razpravljajo o svojih posameznih težavah; toda ne smemo pozabiti, da je italijanska zahteva po enakosti s Francijo faktor, ki zelo ovira potek konferencie. Francija pa ne more pristati na enakost z Italijo v pomorskem oboroževanju, ker mora radi svojih razprostranjenih kolonij braniti svoje interese na treh različnih morjih, dočim je Italija vezana izključno z enim morjem. Angleško-francosko nasprotstvo v Sredozemskem morju vsaj za sedaj ne vzmira, toda Francija nikoli ne bo pristala na italijansko nadmoč v teh vodah. Izključeno je torej, da bi moglo priti do francosko-italijanske pomorske paritete, ker bi to neobhodno pomenilo slabšeje francosko mornarico v Sredozemskem morju, kjer bi Italija razpolagala z vso svojo mornariško močjo. Ameriško prizadevanje gre za tem, da se Francija in Italija čim preje medsebojno sporazumeta, kakor to delata Velika Britanija in Združene države, katerih potrebe so dosti različne, ki pa se s temeljitim razpravljanjem kljub temu lahko spravijo v sklad.

Splošno je angleško občinstvo morda zgubilo svoje prvotno zanimanje za pomorsko konferenco, toda pomorski strokovnjaki neprestano objavljajo v časopisju svoja stališča o načinu zmanjšanja angleškega obrambnega orožja na morju. V glavnem vlada mišljenje, da je treba podmornice odpraviti radi izključno agresivnega svojstva istih. Sicer pa je angleška delegacija predlagala, da se za sedaj to vprašanje na konferenci ne dotakne iz ozira napram Franciji, ki smatra podmornice za obrambno orožje.

Delo je v tem trenutku resno in intenzivno, sam angleški premier pa da je zglede trdnega zaupanja v končni in trajni uspeh resnih razgovorov v Londonu, ki jim je bil sam iniciator.

Netočne vesti o novem uradniškem zakon

Belgrad, 14. marca. AA. V zvezi z delom na novem zakonu o uradništvu so se v zadnjem času pojavili v neklih listih članki s tabelami iznosa in sistema plač. Pooblaščenici smo izjavili, da so ti članki po svoji vsebini popolnoma neavtentični in brez vsake podlage.

Protiv divjim zakonom

Subotica, 14. marca. r. Na inicijativo subotičkega škofa Budanovića se je začela na njegovem teritoriju akcija, da se odpravijo kolikor mogoče divji zakoni. Ta akcija zelo lepo napreduje ter se je do sedaj mnogo parov cerkveno poročilo. Po statistiki živi v Subotici nad 5.000 ljudi v divjem zakonu. Večina teh ljudi se dosedaj ni poročila, ker so slišali, da je treba za poroko plačati cerkvi visoke svote.

Rudarski dom v Belgradu

Belgrad, 14. marca. Uprava bratovske skladnice je sklenila postaviti v Belgradu velik rudarski dom in je načrte predložila že rudarskemu ministertvu. Rudarski minister je danes obiskal tukajšnje bratovsko skladnico ter se je pri tej priliki podrobno seznanil o njenih razmerah.

Vinkovska elektrarna gotova

Vinkovci, 14. marca. r. Vinkovska elektrarna centrala je dokončana in se je danes izvršila kolavdacija, kateri sta prisostvovala zagrebska univerzitetna profesorja Fantoni in Pohel.

Imenovanii.

Belgrad, 14. marca. k. Na predlog predsednika ministrskega sveta je kralj podpisal ukaz, s katerim se v predsedništvu ministrskega sveta, oddelek splošne državne statistike, imenujeta Dragotin Golja, šef odseka šo direkcije državne statistike za statističnega inspektorja v II. I a in Andrej Jug, dosedanji inspektor, za svetnika v I. d. a.

Nar. socialisti proti Hindenburgu

Med njimi in Hindenburgom je prl pretrgan, ker je podp.sal Youngov načrt

Berlin, 14. marca. n. Dočim nemški nacionalci skrivajo svoje stališče napram Hindenburgu v zadevi Youngovega načrta, nastopajo pristasi Hackenkreutzlerjev odkrito proti Hindenburgu. Narodno socialistični poslanec Göring je izjavil v torek na nekem shodu: »Ze najvišja mesta so se pobarabila ter jih obdolžujemo izdaje nemškega naroda. Videti je,

da je Hindenburg pozabil, katere stranke so ga postavile na njegovo mesto. Da so to bili nacionalisti, katere je on sedaj centrumu izdal na najbolj prostašk način. Zato je z današnjim dnevom med njim in nami pretrgan prt. Iz spoštovanja je postalo sovraštvo, vnel se je boj na nož, pri katerem ni nobenega umikanja več.«

Pred padcem poljske vlade

Varšava, 14. marca. n. Poljska vlada je pred padcem. V sejmju se že od danes dopoldne razpravlja o predlogu nezaupnice, ki sta ga leveca in desnica stavili proti delovnemu in prosvetnemu ministru. Ostali člani kabineta so sedaj izrecno izjavili svojo solidarnost z obema napadanima ministroma. Radi zadnjih govorov ministrskega predsednika Bartla se zdi, da je že zagotovljena velika večina proti

vladi. Kabinet bo morda še danes podal celokupno demisijo.

Odbit pred og pol'ske oozicije

Varšava, 14. marca. AA. Na današnji seji senata je bil odbit demonstrativni predlog opozicije, ki je zahteval, da se ukine zaupni fond za dispozicijo predsednika vlade. Pred glasovanjem je bila dolga diskusija. Predlog je bil odklonjen z enim glasom večine.

Otvoritev konference za kodifikacijo mednarodnega prava

Haag, 14. marca. AA. Holandski minister zunanjih zadev Blokland van Belaerts je snoči priredil svečan sprejem na čast delegatov na konferenci za kodifikacijo mednarodnega prava. Haag, 14. marca. AA. Včeraj ob 11 dopoldne je bila na svečan način otvorjena prva mednarodna konferenca za kodifikacijo mednarodnega prava, sklicana po sklepu skupščine Društva narodov. Konferenci so prisostvovala vse države-članice Društva narodov, kakor tudi Rusija in Turčija, vsega skupaj 54 držav.

Konferenci je predsedoval bivši predsednik nizozemske vlade g. Haimskerck, svečani otvoritvi pa je prisostvoval soprog holandske kraljice Viljemine princ Hendrijk, na njegovi desni je bil generalni tajnik Društva narodov Sir Eric Drummond. Konferenco je pozdravil v imenu kraljice Viljemine in nizozemske vlade Blokland van Belaerts, holandski minister za zunanje zadeve. Pozdravil je v prvi vrsti glavnega zastopnika Društva narodov Sira Erica Drummonda, nato pa je izjavil, da je Društvo narodov, ki je organiziralo to načelno konferenco mednarodnega sodelovanja v Haagu, s tem izkazalo čast Holandski. Nato je v imenu kraljice pozdravil delegacije vseh držav.

Za pozdrav Bloklanda van Belaerts se je zahvalil Sir Eric Drummond, v imenu Društva

narodov, nato pa je v svojem govoru naglasil izredni pomen te važne konference. Za njim je govoril bivši predsednik holand vlade Haimskerck, ki se je zahvalil za izkazano pozornost s strani kraljice Viljemine in princa Hendrijka. V svojem nadaljnjem govoru pa je obrazložil obširno program in pomen dela, kakor tudi vse težkoče, ki utegnejo nastati na tej konferenci. Obrazložil je program dela konference, ki se bo bavila s kodifikacijo mednarodnih pravnih odnosajev, teritorialnih zadev, odgovornosti držav in vprašanjem pristojnosti poročenih žensk, nakar je želel konferenci uspeha pri delu ter proglašil konferenco za otvoreno.

Popoldanska seja.

Konferenca se je nadaljevala popoldne ob 16.30. Na tej seji se je diskutiralo o načinu dela. Pri obširni debati in razpravljanju so sodelovali gg. Alvares, Politis, Guerraro, Rollin in drugi. Predsednik konference Haimskerck je objavil, da se sestavijo tri komisije, ki jim bo dodeljena pristojnost in delovni program konference, ki se je začela danes ob 9.30.

Kraljevino Jugoslavijo zastopa na tej konferenci Boško Hristič, kraljevski poslanik v Haagu, kot šef delegacije, dalje Miljutin Novakovič kot delegat in dr. Vladko Stojkovič kot tehnični strokovnjak.

Deveti planet odkrit

Viden samo s teleskopom, večji od Jupitra — Sončni sistem za tretjino povečan

New York, 14. marca. n. Ze 21. januarja so astronomi Lowellovega observatorija odkrili novi deveti planet našega solnčnega sistema, kar se je šele zdaj objavilo po natančnih ugotovitvah. Planet so odkrili s silno občutljivo lečo in fotografično ploščo, na kateri se je planet pokazal kot svetla točka. Viden je samo s teleskopom. Ta transneptunski planet je oddaljen od solca 45 krat toliko kakor zemlja in je morda večji kakor Jupiter. Z ugotovitvijo novega planeta se prostor obstoječega

solnčnega sistema poveča za eno tretjino. Ta planet in njegovo pozicijo je že pred več leti napovedal pokojni ustanovitelj observatorija Lowell. Observatoriji v Harvardu, Mont Wilsonu in Licku so poslali brzojavne čestitke najditelju dr. Slipherju, ki proučuje sistem rimske zvezde. Planetu so nedvomno opazili fotografično v teleskopu in z refraktorjem daljnogleda. Njegova pozicija je bila dne 12. t. m. ob 3 po Greenwichu 7 sekund zapadno od Delta minorum.

Zelo trden položaj romunske vlade

Bukarešta, 14. marca. r. Dr. Vajda Vojvod je bil včeraj v avdijenci pri regentskem svetu. Nato je imel pozno v noč konferenco s predsednikom vlade Maniujem. Po tej konferenci je izjavil časnikarjem, da je položaj vlade zelo stabilen in da vlada med ministri v vseh važnejših vprašanjih popolno soglasje. Zadnje občinske in okrožne volitve so pokazale, da uživa vlada zaupanje vsega naroda in regentskega sveta. Zakon o tisku bo treba čimpreje izdelati. Pošten tisk nima vzrčka, da bi se ga bal, treba pa je preprečiti neodgovorno klevetanje. Nove upravne reforme bodo rodile korist šele v preteku nekaj let in bodo dvignile romunsko upravo na nivo zapadnih evropskih veledržav.

Neverjetne zahteve nemških nar. socialistov

Berlin, 14. marca. n. Turinški notranji minister Frick je kot narodno socialni poslanec vložil v državnem zboru predlog, ki je bil že odklonjen, s katerim pa se je zahtevalo, da se sklene: Kdor stori kaj, da s tem škoduje naravni plodovitosti nemškega naroda in jo umetno ovira z besedo, pismom, letakom, podobno ali na drug način ali kdor pomaga s tem, da se potom mešanja z židovsko krvjo ali drugopolnimi plemeni poslabša nemška rasa in nemški narod razkraja, se radi izdaje rase kaznuje s težko ječo. Dalje zahteva Frick, da se s težko ječo kaznuje vsako zasramovanje nemških narodnih junakov, živih ali mrtvih ali zasramovanje lastnikov hrabrostnih medalj. Kjer bi se to godilo s posebno surovostjo, se kaznuje s pretepanjem. S smrtjo pa naj se kaznuje oni, kdor bi javno trdil, da je Nemčija sama kriva ali skriva svetovne vojne.

Gradnja tunela med Francijo in Anglijo

London, 14. marca. AA. Odbor, ki ga je imenovala angleška vlada za proučitev gradnje tunela pod kanalom La Manche, je objavil nocaj svoje poročilo, za katero so glasovali štiri člani odbora, 1 pa proti. Odbor pripoča, da se zgradi najprej pilotiran tunel, za katerega se določa 5.600.000 funtov šterlingov, da se zagotovi praktičnost prometa. Potrebna vsota za graditev tunela za tovorni promet je določena na 25 milijonov funtov šterlingov. Odbor smatra, da bo mogoče odstraniti mehnične in eventualne geološke ovire. Iz ekonomskih razlogov priporoča odbor naj prevzamejo podjetje privatne institucije brez finančne pomoči s strani vlade. Večina odbora je izrazila nadalje svoje mišljenje, da bo gradnja tunela povečala promet in trgovino s kontinentom ter bo Anglija na ta način imela veliko korist. Edini član, ki je oponiral ostalim odbornikom, je bil lord Ebbisham.

Reparacijska banka prične poslovati 1. maja

Pariz, 14. marca. n. Havas poroča: Ker se je dr. Schacht v Rimu branil, imenovati nemške člane nadzorstvenega sveta, mednarodna reparacijska banka ne bo mogla začeti poslovati dne 1. aprila, kakor je bilo prvotno nameravano,

Prijet sovjetski vohun

Bukarešta, 14. marca. AA. Obmejne straže so prijelo sovjetskega vohuna, ki je skušal s čolnom priti čez Dunjeter v Sovjetsko Rusijo. Pri njem so našli vojaške dokumente. Policija je aretirala dva soudeleženca.

Sneg na Poljskem

Varšava, 14. marca. n. V zadnjih dneh je na Poljskem zapadel velik sneg. V Karpatih in v vzhodnih pokrajinah je promet zastal.

Preobrat na londonski konferenci

Včerajšnje prve izdaje listov so že poročale o krizi londonske konference in nekateri listi so pisali celo o njenem popolnem neuspehu. Ta pesimistična poročila pa so se izkazala za negativna in nakrat je nastal v Londonu popoln preobrat in vsaj delen uspeh londonske konference je zagotovljen.

Predvsem je ugotoviti, da je nastalo znatno izboljšanje med francoskim in ameriško-angleškim stališčem glede varnosti. Amerika je spoznala, da Kelloggov pakt sam ne zadostuje in da potrebuje izpopolnila. Zato ameriški delegat o tem izpopolnilu razmišlja, če pa Amerike obvezati, da bi morala z oboroženo silo intervenirati proti rušilcem miru. Pa tudi angleško-francoska pogajanja glede višine skupne tonaže so napredovala, ker niso več štete francoske pomožne ladje v celotno tonažo ladij in se je zato francoska številka znižala. Radi teh uspešnih pogajanj Brianda z MacDonaldom in Stimsonom je nastal preokret v položaju i. Briand ostaja v Londonu, kjer bo počakal na Tardieuja. V posebni izjavi je naglasil Briand, da niso nastopili dogodki, ki se jih je bal in da zato ostane v Londonu, kjer bo nadaljeval pogajanja, ki ne bodo težja, kakor so vsaka druga konferenčna pogajanja.

Ze sedaj je gotovo, da pride do dogovora petih veselih o načinu, kako treba v bodoče izvesti razorožitev, dalje o določilni ladijskih kategorij in o najvišje dopustnih maksimalnih tonažah. Poleg tega pa pride med Ameriko, Anglijo in Japonsko do posebnega dogovora. P. izključeno, da bosta k temu dogovoru pozneje pristopili tudi Italija in Francija, če bo med njima prišlo do sporazuma. Ni izključeno, da do francosko-italijanskega zblizanja tudi pride.

V mnogem pa je povzročila preobrat na londonski konferenci tudi zmaga delavske vlade. V hipu, ko je govornik liberalne stranke nastopil za delavsko stranko, je bilo jasno, da dobi vlada večino. S tem pa je bilo tudi MacDonalddovo stališče na londonski konferenci utrjeno in preobrat je bil zato tem močnejši.

Konferenca se bo nadaljevala in upati je, da bo po Tardieujevem prihodu potek pogajanj uspešnejši.

Optimistična izjava Seipla

Dunaj, 14. marca. n. Bivši državni kancler dr. Seipel je izjavil v nekem razgovoru: Parlamentarni položaj me prav nič ne vzmira in ne dvomim o tem, da bo profiterorski zakon sprejet. Eventualni spreminjevalni predlogi bi bili možni šele v specialni debati, vendar zakona nikakor ne bodo razredčili s prilivanjem vode. Dokaz, kako mirno gledamo na politični položaj, je v tem, da ofieielno nastopam za to, da se prihodnje parlamentarne volitve vršijo ob zakonitem roku spomladi leta 1931. Nobenega vzroka nimamo, da bi poslali parlament predčasno domov.

Vlada ne bo ovirana pri vladanju in parlament bo deloval. Če govorim o vladi, mislim seveda na sedanjo in ne vidim daleč naokoli na horizontu nobene vladne krize. Po sprejemu profiterorskega zakona se morajo izvesti izboljšanja, ki jih je prinesla ustavna reforma in ki se morajo do zadnjega izkoristiti za naše politično življenje.

Nova posojila Grčiji

Atene, 14. marca. AA. Guverner banke Brosopulos je odpotoval danes v Pariz, da sklene posojilo v znesku 8 milijonov funtov šterlingov, ki se bo uporabil za neka nova državna podjetja. Predsednik vlade Venizelos ni hotel sprejeti nase in na vlado vsaj odgovornost za to posojilo ter je radi tega sklical včeraj na sejo ministra Vorolunisa ter šefe vseh strank, da se izrečejo za to posojilo. Šefi strank so pristali na to, da se posojilo najame. Nadalje vlada garantira poleg omenjenega posojila še za drugo posojilo v znesku 600.000 funtov šterlingov, ki se bo uporabilo za umetno gnojenje.

Reka Tarne pada

Montauban, 14. marca. AA. Reka Tarne polagoma upada ter pri tem odkriva trupla mnogih ponesrečencev. Tako so pri Moissacu našli šest človeških trupel.

Pariz, 14. marca. n. Povodenj v zapadnih Pirenejih vpada, vendar pa je škoda, ki se je napravila, zelo znatna. Včeraj je na železniški progi Bayonne-Tau skočil s tira tovorni vlak, ker je voda izpodkopala nasip. — Dosedanje zbirke vplence so dosegle 13. milj. fr.

Obrestna mera pada

New York, 14. marca. AA. Ameriška Federal reserve bank je znižala obrestno mero na 3 in pol odstotke.

Varšava, 14. marca. AA. Poljska banka je znižala obrestno mero na 7%.

Ahmedabad, 14. marca. AA. Gaudi je dopevši v Vasino sestavil vojni svet, ki ima na logo organizirati pasivno resistenco.

Rio de Janeiro, 14. marca. AA. Izvolitev dr. Julija Prestasa za predsednika Brazilije je z veliko večino zagotovljena.

Mestni pogrebni zavod

Ljubljana, 14. marca.

Eno najvažnejših mestnih podjetij je mestni pogrebni zavod. Važno po svoji funkciji, po svojih socialnih in splošnih nalogah, manj važno pa po tem, koliko koristi ima od njega mestna občina. Zakaj? Mestni pogrebni zavod je že dve leti sem pasiven in pomenja, dasi razmeroma majhno, vendarle pa pomembno breme mestnim financam. Pa tudi v prejšnjih, medvojnih in prvih povojnih letih je donasal mestni pogrebni zavod le majhen dobiček mestni občini.

Prav za prav ne bi bilo kršičansko, zahtevati, da bi mestna občina delala dobiček iz smrti svojih občanov, marveč bi bilo edino prav, da bi pogrebni zavod samo kril svoje izdatke. Ali vedeti moramo, kar je že dolgo Ljubljancem samo ob sebi umljivo: smrt je v Ljubljani draga. Za majhnega človeka pomenja velikanski izdatek, pokopati svojca, kakor se spodobi; od bogatinov, no teh je v Ljubljani malo, in samo od njihovih pogrebov pa pogrebni zavod spet ne more živeti. Gala pogreb velja v Ljubljani 7860 Din, pogreb I. razreda 4600 Din, pogreb II. razreda 2800 Din, III. razreda 1850 Din, IV. razreda 1100 Din, V. razreda 800 Din in VI. razreda 600 Din. Če pomislimo, da je zavod izvršil v prvem pasivnem letu in sicer leta 1928, 685 pogrebov, medtem ko jih je v zadnjem aktivnem letu 1927 imel še manj, namreč 668, potem nastane vprašanje, kako more in zakaj je ta zavod vkljub visokim cenam pasiven. Vzrok je v kratkem v tem: ves aparat mestnega pogrebnega zavoda je prevelik in preneokreten, je tak, da bi ga lahko kvečjemu preneslo kako produktivno, ne pa pogrebno podjetje. Če razpravljamo o aktivni in pasivi tega podjetja, pridemo še celo do žalostnih zaključkov, namreč, da se veličastni pogrebi, to so gala in pogrebi I. razreda, zavodu sploh ne izplačajo — ker jih je premalo. Torej, da ubožni ljudje s svojimi skromnimi, ponižnimi, a dragimi pogrebi prav za prav še plačujejo sijaj velikih pogrebov. Primerjajmo ves sijaj, vso ogromno režijo gala pogreba, ki stane 7860 Din in pa ubožnost pogreba VI. razreda — navadna krsta, najbolj navaden prevoz na pokopališče — za 600 Din!

Med aparatom mestnega pogrebnega zavoda je gotovo prevelik uradniški aparat. Devet pragmatičnih uslužbencev pogrebnega zavoda prejema letno 318.100 Din prejemkov. Drugi vzrok je bila težnja mestnega pogrebnega zavoda, da bi dobil pogrebni monopol v Ljubljani s kupčijami, namesto, da bi si ga pridobil z vztrajnim delom in konkurenco. Tako je mestna občina odkupila pet koncesij: od Franca Doberleta, od Josipa Turka, od Pogrebnega in podpornega društva železniških in državnih uslužbencev, od Ivana Rojnice in od »Konkordije«. Te koncesije so jo veljale lep denar in mora zavod še sedaj vračati posojila, ki si jih je v ta namen najel. Tudi Predovičev posestvo, ki ga je pogrebni zavod kupil na Ambroževem trgu, je za zavod preveliko in ga ne more v celoti uporabljati, zlasti, ker je odpadla tja projektirana mrliška veža. Tudi zavod težko plačuje amortizacijo tega posestva.

Ni čudno torej, če hoče zavod imeti na vsak način pogrebni monopol v Ljubljani. Poročilo mestnega pogrebnega zavoda k proračunu mestne občine pravi:

»Neuspehi leta 1928 in deloma 1929 so dali mestni občini kot lastnici pogrebnega podjetja povod, da je proti nelegalni konkurenci s strani Ivana Gajška, ki jo je vršil na pomenju ljubljanskega mesta in ki je zavzemala čimdalje večje oblike, vložila predstavko na ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu.

Slovenec - po 15 letih iz Sibirije

piše, da trpi radi brezboštva.

Šmiklavž pri Slovenjgradu, 13. marca.

Vojni ujetnik in tukajšnji rojak Jožef Pečovnik, o katerem smo Vam pisali, da se je čez 15 let oglasil iz Sibirije na Ruskem, je zdaj že tretjekrat pisal. Drugokrat je pisal, ker je mislil, da prvega pisma nismo prejeli. Te dni pa je od njega došlo tretje pismo, katero je pisal tukajšnjemu g. župniku in se iskreno zahvaljuje, ker je župnikovo pismo prejel. Zelo je vesel, ker je čez 15 let prve vesti prejel o usodi staršev in sorodnikov in sploh o razmerah v domovini. Naznanja rojstne podatke svoje žene in dveh otrok. Pravi, da silno trpi, ker je tudi tam vpeljana komuna (kolektivizacija) in da tam ljudje nočejo Boga moliti. Končno prosi zopet, da se domača občina za njega zavzame. Ker so zdaj vsi podatki zbrani, se bodo naše oblasti očitno potrudile za repatricijo ubogega moža.

Se eden po 15 letih

V Rumi v Sremu živita oče in mati, katerih sin Andrej Dominik je leta 1914 z lovskim bataljonom odšel na rusko bojišče. Stara dva od svojega sina od tedaj dalje, razen nekaterih kart iz leta 1914, nista dobila nobenega glasu več. Andrej Dominik je bil proglašen za pogrešanega, in domači so ga že petnajst let obkavali za mrtvega.

Te dni sta pa dobila oče in mati iz Vule Barisovke v Rusiji pismo in v njem fotografijo svojega sina, o katerem sta mislila, da ga na tem svetu ne bosta več videla. Sin jima piše, da je že nešteto krat poslal svojim staršem pisma, da pa doslej niti na eno ni dobil odgovora. Kljub temu pa ne odneha, pravi v pismu, ker eno pismo bo slednjič vendarle doseglo starše. To poslednje pismo je starše res doseglo in jim sporočilo med drugim tudi to, da se sinu Andreju sicer dobro godi, da je kmet, posestnik hiše in polja, da pa bi se vendarle rad vrnil v domovino. Zato prosi starše, naj mu pošljejo njegove dokumente v Rusijo, da se bo mogel vrniti domov v Srem k ljubim staršem.

Mestni zavod je stal tako rekoč pred likvidacijo, dasiravno ga je v izvrševanju koncesije na teritoriju ljubljanske občine štivil zakon, zato so ... ti koraki občine povsem upravičeni.

Nadalje navaja poročilo istega zavoda ves historijat tega spora. Ministertvo je odredilo uničenje Gajšku izdane pogrebne koncesije, dalo pa mu je novo, omejeno koncesijo. Banska uprava je na Gajškovo prošnjo odgodila izvršitev ministrske naredbe do konca januarja 1930, ravnateljstvo bolnišnice pa je ukinilo pogodbo med Mestnim pogrebim zavodom in bolnišnico zaradi ubožnih pogrebov in obnovilo pogodbeno razmerje z Ivanom Gajškom. Proti tej odredbi je vložila mestna občina 27. novembra ugovor na bansko upravo. Ves spor, ki se suče samo okoli ubožnih pogrebov, je torej sedaj pred bansko upravo. Od tega je tudi odvisen nadaljnji obstoj Mestnega pogrebnega zavoda, kakor trdi omenjeno poročilo.

Mestni pogrebni zavod ima torej zopet staro stremiljenje za pogrebim monopolom. Je pa tu zopet vprašanje, ali je pogrebni monopol v korist ljubljanskih meščanov? In ali bi bilo prav, da bi mestna občina kovala dobiček ravno iz pogrebov in sicer po večini pogrebov revnih ljudi? In če privatna podjetja lahko izhajajo s cenejšimi pogrebi, zakaj ne more mestni pogrebni zavod?

Da bo stvar povsem jasna, naj ugotovimo s številkami, da je zasebno pogrebno podjetje g. Gajška bistveno ceneje kakor pa mestno. Gala pogrebov g. Gajšek nima, I. razred pa stane 5200 Din. To je za široke sloje brez pomena. Toda II. razred stane pri Gajšku 2400 Din (je tedaj za 400 Din cenejši), III. razred 1500 Din (350 Din cenejši), IV. razred 1000 Din (100 Din cenejši), V. razred 650 Din (150 Din cenejši), VI. razred 450 Din (150 Din cenejši), ubožni pogreb 100 Din (za 100—200 Din cenejši). Poleg tega pa je za to ceno g. Gajšek pokopal v mestu in okolici, medtem ko mestni zavod za okolico svoj tarif poviša za 20 odstotkov, kar seveda razliko ogromno poveča.

Ker so tedaj cene mestnega pogrebnega zavoda vkljub dosedanji Gajškovi konkurenci mnogo višje, pa ima zavod vseeno izgubo, se moramo s stališča prebivalstva vprašati: Čemu naj potem služi monopol mestnega zavoda? Če bi odstranjen g. Gajšek, je jasno, da bi mestni pogrebni zavod mogel dvigniti cene. Ne samo mogel, moral jih bo dvigniti, da postane aktiven. Da bo aktiven! In kdo bo to plačal? Ljubljansko prebivalstvo, ki bo moralo plačevati mnogo dražje pogrebe. Nesrečna družina, ki je s smrtjo vsakega svojega itak že dovolj udarjena, ta naj pomaga s plačevanjem višjih taks, da bi mestni zavod zopet aktiven.

To se nam pa zdi nesocialno in nehumano! Mestna podjetja niso sama sebi namen, ampak morajo služiti splošnosti. Korist splošnosti pa zahteva, da so pogrebi cenejši in da se revnim slojem bremena olajšajo. V vprašanju monopolizacije pogrebov ne sme iti za to, ali bo mestna kasa profitirala in se polnila, marveč bi moralo iti za to, ali bo od tega splošnost kaj imela. Vidimo pa, da splošnost od tega ne bo imela drugega kakor višje takse. Zato odklanjamo tako monopolizacijo pogrebov, ki koncem koncev niti mestni občini ne bo prinesla kaj prida dohodkov, ampak bo večinoma vse pobrala predraga uprava. Tukaj — pri upravi — naj se prične reorganizacija in varčevanje, ne pa z onemogočevanjem konkurence. Prvi način bi bil v korist mestu in splošnosti, drugi pa bi bil koristen le za upravni aparat, mestu in prebivalstvu pa bi bil celo v škodo. To naj gospodje premislijo!

V kočevskem revirju - redukcija

Kočevje, 14. marca.

Delo na kočevskem premogokopu se vrši še vedno v zelo omejeni meri. Praznovanje je uvedeno sedaj dvakrat na teden, v soboto in ponedeljek, poleg nedelje. Rudniško vodstvo dobiva zelo majhno število naročil, zato je sklenilo omejiti delo samo in tudi delavstvo. Kakor smo informirani, je bilo dosedaj reduciranih okrog sto delavcev in na vrsti so še nadaljnje redukcije. Nekateri rudarji so radi premalega zaslužka in praznovanja tudi sami opustili delo. Kakor se čuje, bo rudnik delal v omejeni meri še ta mesec in dober del meseca aprila in se bo šele v maju delo vršilo v normalnem obsegu. Dostej je na rudniku zaposlenih še 320 delavcev. Med reduciranimi je največje število Ličanov, drugi so domačini in po večini samci. Stanje rudarjev na našem rudniku je bedno, ker se je omejitev dela izvršila ravno v času, ko si nikjer primernega transportnega dela, kot je to poleti ali tudi v jeseni.

Tudi v jeseniškem revirju — redukcija

Jesenice, 13. marca.

Zadnjič smo poročali, da bo v tovarni elektrod na Dobravi odpuščenih okrog 40 delavcev. Ker se na Savi gradi nova, velika Martinova peč, je bilo, oziroma bo vse to delavstvo zaposleno pri kovanju temeljev za novo zgradbo.

Reducirana pa bo h koncu tega meseca častljiva stara tovarniška zaloga živil ali »kasta«, pod katerim imenom je na Jesenicah splošno znana. Kar nenadoma je prišla odpoved prodajalkam, ne da bi se jim nudila namesto te kaka druga služba pri podjetju. Z nknitvijo »kaste« pa seveda odpade vsa »provizacija, ki je še preostanek vojnega časa in se je obdržala do danes. Nameščenci KID bodo s tem občutno prizadeti, ker so doslej prejeli moko, mast in sladkor po razmeroma nizkih cenah. Še bolj pa bodo občutili staroupokojenci in vdove, ki pa bodo vsekakor namesto odpadle »provizacije« morale dobivati nadomestek v gotovini.

Poleg »kaste« so bile obsojene na redukcijo tudi tovarniške krave, katere so izza vojnega časa zalagale uradništvu tovarne z zadostno množino mleka.

Jubilei Jožeta Gostinčarja

Svečana proslava 70 letnice staroste kršč. soc. delavskih organizacij Jože Gostinčarja

Sporgd:

18. marca: Ob 8 zvečer Svečana akademija kršč. soc. delavske mladine — Dvorana Delavske zbornice — Miklošičeva cesta.

19. marca: Ob 8 zjutraj: Sv. maša s skupnim sv. obhajilom — Cerkev oo. frančiškanov.

Ob pol 10 dopoldne: Slavnostno zborovanje kršč. soc. delavstva. Govorita tov. France Terseglav in Joža Langus. — Pozdravi zastopnikov korporacij. — Izročitev darila kršč. soc. delavstva jubilanu.

Delavci, delavke! Udeležite se proslave v čim večjem številu!

Konec zakonske žaloigre

Zanimiva razprava pred mariborskim senatom.

Maribor, 14. marca.

Na zatožni klopi sedi Anton Pauko iz Zgoranje gorice radi hudodelstva poizkusa napeljevanja k najetemu zavrtnemu ... Obdolženčeva zgodba se pričena odte, ko ... kot vojak leta 1917. poročil. Po vrnitvi iz svetovne vojne si je služil kruh kot delavec v Mariboru in pozneje v Varaždinu leta 1925, je prevzel domače posestvo, ki pa je bilo zadolženo, ter je obtoženec skušal rešiti posestvo na ta način, da je hodil delat v razne kraje v naši državi ter da je od tam pošiljal domov denar. Navzlic vsem prizadevanjem, da bi rešil, kar se rešiti da, je imel smolo; dvakratni požar je tako omajal obdolženčevu gnotno stanje, da je svoje 9,5 oravov veliko posestvo prodal, nakar sta si z ženo izkupiček v znesku 14.000 Din vsak napol razdelila. Ze radi neugodnih gospodarskih razmer zrahlojano zakonsko razmerje se je ob razmerju med ženo Marijo in hlapcem Matevžem še bolj omajalo tako, da je obdolženec začel misliti na to, kako bi to razdrž. Za svoj načrt, ki ga je iztubal, je jeseni leta 1929, pridobil najprej Ludovika Miklošiča, ki ni maral hlapca Matevža in ki mu je obtoženec glasom obtoženec izročil repertirko, da Mačka Matevža ustrelil, ter mu tozadevno dal še točna navodila glede tega, kje bo Mačka najlažje ustrelil. Ko ni bilo z omenjenim načrtom nič, se je obtoženec jel približevati Francu Zelecu, ki se je bil oktobra 1929 vrnil od vojakov. Dne 17 oktobra mu je izročil dvoje steklenic

v eni je bila pijača, v drugi strihnin

z naročilom kakor pripoveduje obtoženca, da prvo steklenico spijeta skupaj, iz druge steklenice pa naj bi pil samo Maček.

kateroga naj bi pijača tako očarala.

da bo na mah občutil do obtoženčeve žene antipatijo ter neko hladnost, s čimer se bo moglo vzpostaviti srečno zakonsko razmerje med njim ter njegovo ženo. Zelec pa je v smislu lastnih izpovedb drugo steklenico, iz katere bi naj pil samo Maček, izlil tako, da se načrt zopet ni posrečil. Dne 19. oktobra je potem srečal obtoženec Zelea ter ga vprašal, če so se na Mačkovih rokah pojavile kakšne rane, nakar je obtoženec na njegovo pritrilo izročil Zelecu zavitek sivkestelega praška oziroma neke kristalizirane snovi, ki ni glasom izpovedanega izvedenčevega mnenja nič drugega kar navaden strihnin. Pauko je dejal ob tej priliki Zelecu, da bo Maček, če si pojavljajoče se rane na rokah posipa z omenjeno snovjo, znorel. Obtoženca pravi nadalje, da je obdolženec potem, ko se tudi ta poizkus ni posrečil, ker ga Zelec ni izvršil, še enkrat poizkusil svojo srečo pri Zelecu s tem, da mu je izročil dve klobasi in sicer eno, ki naj bi jo skupaj jedla z Mačkom, drugo zastrupljeno pa naj bi použil sam Maček. Vendar se tudi ta poslednja nakana

z zastrupljeno klobaso

ni posrečila, ker je Zelec Mačku vse izpovedal ter klobaso stran vrge. Maček je zadevo sporočil orožništvu, ki je takoj uvedlo preiskavo, obtoženca aretiralo ter ga prepeljalo v tukašnje sodne zapore.

Razprava,

ki se je vršila danes v razpravni dvorani št. 53 in ki je bila radi nekaterih izvornih momentov zelo zohvalna ter zanimiva, je vodil sodnik okrožnega sodišča Guzelj, dr. Lešnik in dr. Kolšek prisodnika. Obtožbo je zastopal drž. pravnik dr. Zorjan, zagovornik A. Ravnikar, zapisnikar dr. Berlic.

Obdolženec

je postaven možakar, zdravega izgleda ter v svojem nastopu pred senatom siguren. Večkrat prihaja v teku razprave s prejšnjimi svojimi izpovedbami v nasprotje. V takih slučajih potem umolkne. Vsebinsko obtožbo deloma priznava, glede poizkusa z zastrupljeno klobaso pa vse navedbe odločno taji, češ da je bila stvar z zastrupljeno klobaso čisto drugačna.

Predsednik: Torej glede klobaso: tajite; kaj pa z onim denarjem?

Obtoženec: Je vse res.

Predsednik: Pa zakaj ste to storili?

Obtoženec: Ker sem hotel Mačka »očarati«, da bi moje žene ne maral več. Ze leta 1925. sem poizkusil s tem, ko je moja žena imela razmerje s hlapcem Antonom Baumanom. Za pol lešnika sem ji natresil tiste snovi v kavo. Potem pa se ji je Bouman »ogabil«. Isto sem poizkusil sedaj pri Matevžu Mačku.

Predsednik: In kakšna je tista snov?

Obtoženec: Nekako kakor koruzni zdrob; ni prašek in niso kroglice. Žutasto-sivkasta. Pa nisem vedel, da je strihnin.

Predsednik: Kje ste dobili ta strup?

Obtoženec: Pri nekem Medvedcu iz Piščanec pri Varaždinskih toplicah, ki mi je rekel, da v takih slučajih pomaga.

Današnja razprava je bila veren dokaz žalostnih razmer, v katere lezejo vsi tisti, katerih pota vodijo daleč stran od glasnikov npravnega ter vzornega življenja v naših družinah in zunaj na vasi. Pretežna večina sicer poklicanimi glasnikom sledi, toda vedno se pojavljajo poedinli slučajji, ki dajejo misliti in ki kličejo k ozdravljenju.

Gozdna semena

Saša Staré Mengeš

Elektrifikacija kočevskih okrajev

Kočevje, 14. marca

Kočevska, ribniška in velikolaška dolina je, kar se tiče elektrifikacije, še zelo zaostala. V centrih vseh treh dolin, tako v Kočevju, Ribnici in Velikih Laščah, so se osnovala manjše elektrarne, ki pa nikakor niso v stanu, oskrbeti z elektriko vso dolino.

Vse tri doline bi se morale priključiti kakim močnim elektrarnam, ki bi jih zalagala z jakim, c. tudi ceninim tokom, Lansko leto je montirala Trboveljska premogokopna družba na svojem kočevskem rudniku velikanske električne stroje, ki jih je prepeljala iz Trbovelj, ki so se priključile falskemu toku, v Kočevje. Ta elektrarna bi bila v stanu po jakosti elektrificirati vse tri doline in še znaten del ostale Dolenjske (Suhokrajino, dolino Krke do St. Jerneja). Vprašanje elektrifikacije leži sedaj na prizadetih občinah in TPD. Glavna in najtežja točka je vprašanje napeljave, ki bi veljala težke milijone dinarjev. Možno je, da bi TPD napeljala tudi sama tok po vseh dolinah (ca 40 km), v tem slučaju bi seveda TPD amortizirala stroške za napeljavo na ceni toka, ki bi bil v tem slučaju seveda dražji. Dejstvo je, da bi pomenila elektrifikacija velikanski gospodarski preprek deli pokrajini. V zvezi s tem bi se dal morebiti realizirati tudi velikanski načrt pokojnega Evgena Lampeta, oziroma bivšega deželnega zbora za oskrbo vodovoda za te tri doline, ki bi imel središče blizu Zigmarije.

Glede elektrifikacije so stopili v stik s TPD že mesto Kočevje, najbližja vas Šalka vas ter občina Livold. TPD je stopila zaenkrat v še neoficijalne dogovore tudi z nekaterimi zastopniki ribniške doline. Kočevje ima sedaj električni tok iz mestne elektrarne pod Fridrihštajnom. Ze zdavnaj se je izkazalo, da tok ne zadostuje niti za mestno razsvetljavo, kaj šele za industrijska podjetja. Obc tekstilani (predilnica suknja in platenin) sta sklenili s TPD pogodbo že pred par meseci in menjeta tok iz rudniške elektrarne. Mestna občina je s TPD še v pogajanjih. V interesu obeh bi bilo, da pride do končne rešitve, ki bi zadovoljila mestno občino i TPD. Šalka vas je sklenila s TPD že končnoveljavno pogodbo in se bo instalacija izvedla še v tem poletju. Proračun za elektrifikacijo občine Livold (Dolgvas in vas Livold) bi znesel približno pol milijona dinarjev. Kakor smo čuli, to ne bo ovira za napeljavo toka v tej občini.

Da pride do uresničenja vprašanja elektrifikacije kočevske, ribniške in velikolaške in tudi dobrepoljske doline, leži seveda največ na TPD in na njenih ponudbah. Če pride do te realizacije, bo kočevski premogovnik zaposloval približno 300 delavcev samo radi elektrarne in domačini bi zopet našli rednega kruha v našem rudniku. B.V.

Mrzel je led

Rateče-Planica, 15. marca.

Čudno življenje naših kmetov-trpinov! Poleti kosijo in sušijo mrvo v največji vročini. Takrat so hiše zaprte, ker je vse »mit Kind und Kegele« v gorskih senožetih. Pozimi pa zopet vsi, ki so sposobni za težje delo, kopljejo led v najhujšem mrazu.

Letošnje milo zimo ni dosti zmrzovalo, v Ratečah pa je bilo ledu, kar ga je kdo hotel. Zato so nam dohajala pisma in leteli brzjavci od raznih strani s kratko vsebino: »Potrebujemo ledu!« Pivovarji, mesarji, gostilničarji iz Belgrada, Zagreba in Ljubljane so pošiljali agente z naročili in s pogodbami za nabavo po 50 in več vagonov našega domačega pridelka. Ob južni strani vasi in prav poleg železnice je namreč planjava, ki ji pravijo »Na Ledinah«. Tukaj nastopi vsako jesen voda, podobna velikemu jezeru. Jezero pozimi zamrzne in daje kristalno-čisti led, ki je domačinom v veliko korist.

Seveda je napravljanje ledu zelo naporno delo, ki se ga pa ne ustrašijo ne moški in ne ženske. Tako opravilo je za ljudi, ki so utrjeni zoper vse vremenske nezdode, za ljudi, ki jim je priroda skopa v pozemelskih dobrotah, radodarna pa v nerodovitnih skalnatih puščavah. V zavitih obrazilih, iz katerih gledajo samo oči in v volnenih, z usnjem obšitih rokavicah vzrajajo ves dan na prostem. Še skromno kosite morajo opraviti kar stoje, ker lečena podtaga ni pripravna za odpočitek.

Delavci so podobni Eskimom v Grenlandiji ali Samojedom v Sibiriji. Treba je tudi hten, ker morajo biti vagoni v dveh urah napolnjeni in odpeljani. Publo pokajo sekire in poka led ter se cepi v težke kosove, ki jih kot 30 cm de bele plošče vzdigujejo s tal, na povelje »hej ruk!« porivajo navzgor ter valijo v železniške vozove.

Na ta način pride nekaj tisočakov iz žepov imovitih podjetnikov v žepu potrebnih ljudi, k so hvaležni tudi za ta zaslužek.

Malinovec

in sadni sokovi znamke »TRIGLAV« - najboljši!

Dragutin Domjanić v Ljubljani

Njegove izjave o sebi, svoji poeziji in o Slovencih

Ljubljana, 14. marca.

Skromen, a prisrčen je bil sprejem Slovenca tako draga hrvaškega pesnika Dragutina Domjanića v Ljubljani. K prihodu zagrebškega brzega vlaka, s katerim se je pesnik pripeljal, so se ob 3 popoldne zbrali nekateri pomembnejši slovenski književniki in kulturni delavci s pesnikom Otonom Zupančičem na čelu. Mestno občino je zastopal magistratni ravnatelj dr. Zarnik, brez kakih uradnih govorov so stisnili vsi pesniku Domjaniću roko. Neka gospodična mu je v pozdrav poklonila šopek pomladanskih cvetlic. Nato pa ga je Oton Zupančič spremljal v hotel »Union«. Z Domjanićem so prišli v Ljubljano tudi zastopniki zagrebških Slovencev univ. prof. dr. Boris Zarnik, g. Pitamie in kanonik Janko Barle, dalje skladatelj Domjanovičevih pesmi dr. Lučić, po rodu Turopoljec, s poznejšim osebnim vlakom pa je prišla tudi zastopnica ženstva ga. Mandičeva.

Domjanić v Ljubljani ni tujec. Njegov korak in njegova domača beseda, preprosta in neizumetničena, sta pričala, da se čuti, kakor na svojih tleh. Mehak pogled in mirne poteze na obrazu so izdajale popolnoma njegovo lirsko naravo. Tudi onim, ki ga še niso poznali, je postal v prvem trenutku drag in ljub.

Kmalu po prihodu so ga v »Unionski kavarni prosili častnikarji, naj se za 10 minut iztrga iz družbe naših literatov in na jim kaj pove o sebi, svoji poeziji in o svojem razmerju do Slovencev. Domjanić ni mogel odreči. Mirno je odgovarjal na vsako vprašanje, ni bilo mogoče preslišati niti ene njegove besede, zakaj govoril je počasi in poznalo se mu je, da sam veruje v vsako svojo besedo, da govori prav iz sebe.

>Povejte nam kaj, gospod Domjanić, o svoji ljubezni do Slovencev. Toliko ste že pisali o nas in o naših ljudeh. Zakaj smo vam Slovenci tako blizu?

>Blizina jezika je to. Sorodnost besede. Posebno sorodnost kajkavskega in slovenskega. Pa tudi sorodnost temperamentov. Saj Zagorje prehaja neopaženo v Medmurje, v Prekmurje in na Štajersko.

>Morda so bile slovenske pesmi, ki jih toliko pojejo po Zagorju, one, ki so vam vzbudile ljubezen do slovenskega jezika?

>Res je. Slovenski jezik je mehkejši, skoroda najmekkejši za liriko in za glasbo.

>Kdaj ste pričeli pesniti v kajkavskem narečju?

>Poskušal sem že v gimnaziji, ali ne resno. Da sem pričel resno pisati v kajkavskem narečju, je do tega prišlo prav slučajno. Bil je to dogodek, ki bi se kmalu končal z zapornom. Med vojno sem hodil po okolici Zagreba s fotografiskim aparatom v roki in iskal lepih motivov. Bilo je v bližini postaje Vrapče ob samoborski železnici. Tam sem gledal, kako nakladajo seno. Hotel sem fotografirati, pa mi ni ugajalo in sem odšel dalje. Kar opazim, kako neki gospod s solničnikom teče preko potoka in ko sem stopal dalje, me čakata dva resna moža. Bila sta najbrže policista. Odženeta me na občino, češ da sem volhuh. K sreči me je občinski upravitelj poznal in dejal: »Hvala Bogu, da ste to vi.« No, potem me je pa povabil v goste in na vino. Bil sem tudi sam srečen, da se je stvar tako dobro rešila, čeprav se mi je zdela smešna. Na misel mi je prišlo, da bi to stvar opisal v neki burki ali pesmi. In napisal sem kajkavsko pesem, šaljivo seveda, v šaljivi list »Šišmiš«. Od tedaj sem pričel pisati najprej šaljive pesmi za »Šišmiš«. V teh pesmicah sem povedal marsikaj, kar se sicer ne bi smelo povedati. Kmalu pa sem čutil, da je v tem kajkavskem narečju nekaj, neka barva. In pričel sem pisati resne kajkavske pesmi. Kajkavsko narečje mi je ugajalo. V njem se da tako naravno povedati občutje. Sicer so pisali že pred menoj kajkavske pesmi, vendar pa nihče resno. S kajkavskim narečjem sem bliže narodu, intimnejši z njim. Z njim sem lahko povedal stvari, ki jih v štokavščini ne bi mogel povedati. Prav tako, kakor so občutja, ki se dajo povedati v štokavščini, v kajkavščini pa ne.

>Pisali ste o Ketteju in drugih naših ljudeh? >Da, bilo je pred vojno. Bil smo tedaj moderni vsi in bili smo si blizu prav zaradi naše modernosti. Bili smo si tedaj mnogo bližji. V njih,

v Ketteju, Murmu in drugih je bila lirika sama na sebi. Pisal sem večkrat o njih in o ruskih modernih. Prišla je vojna. Vse se je razšlo. Pisal nisem več. Sedaj po vojni pa nekaj o Petruški in Ivanu Albrechtu.

>Se še kaj bavite s slovensko literaturo? >Odkrito povem, za literaturo skoraj nimam časa. Sem sodnik pri banskem senatu. Berem »Ljubljanski Zvon« in »Odmovce«, drugače pa, kar dobim in kar mi čas dopušča.

>Kaj mislite o Slovenceh v Zagrebu? >Ne samo moje, splošno mišljenje je, da smo se po vojni oddaljili drug drugemu, da smo si dalje, kakor smo si kdaj bili. Kdo je temu kriv, naj sodi zgodovina. Morda je vzrok tudi v tem, da smo se poprej zblíževali v čuvstveno-kulturnem pogledu. Sedaj pa se ljudje s kulturo bavijo mnogo manj, bolj pa s politikom. Zdi se mi, da je politična nota premočna v ljudeh. Starji so že vrženi med staro železo, z mladimi, najmlajšimi pa ne vem, kako in kaj, če se oni zblížujejo med seboj. Slovenski element v Zagrebu, ki poprej ni ne škodoval ne koristil temu zblížanju, bi mogel vplivati v dobrem smislu na zblížanje. Ni dvoma, da sedaj, ko je organiziran, to tudi hoče. V Zagrebu smo čisto zamerili, da so si Slovenci preko Hrvatske, Zblížanje v literaturi bi bilo mogoče tako, da bi eni in drugi sodelovali v obojih listih in da bi se naročniki javljali s te in druge strani. Ideja zblížanja pa mislim, da se je že premaknila z mrtve točke.

>Imate, gospod Domjanić, kako besedo za svoje slovenske spoštovalce? >Nisem vedel, da jih imam v Sloveniji. Če so, mi je to zelo ljubo. In mislim, da je to že znak zblíževanja. In mislim, da je to neposredna zveza med Hrvati in Slovenci. Verjamem, da je kajkavska poezija bližja slovenskemu jeziku kakor stroga štokavska. Poglejte na vrh. Vsak cvet ima svoj lasten duh. Tako ima vsak jezik, vsako narečje svoj lasten duh, kajkavsko svojega, štokavsko svojega. Ni primerno, da se naše stvari prevajajo v sorodno narečje. Naj ljudje rače berejo izvirne stvari. Taki prevodi pa ne zblížujejo.

>Ali je v Zagrebu kaj zanimanja za slovensko književnost? >Tega ni opaziti. Saj ni opaziti niti, da je za hrvatsko. Če se vi Slovenci zanimate za hrvatsko književnost, to ni samo vaš idealni razlog, temveč tudi praktični. Pri nas bi bilo obratno zanimanje res idealno.

>Slovenski jezik je med najmuzikalnejšimi in najbolj liričnimi slovanskimi jeziki med vsemi jeziki. Name je vplival v tem oziru najbolj poleg ruskega. Kajkavsko narečje je tudi lirčno in muzikalno. Saj so nekatere moje pesmi komponirali po trije skladatelji, saj so pesmi mehke in enostavne. Razumem, da vplivajo tudi na vas. Blizu so naše in vaše narodne pesmi. Ali moj jezik ni jezik vasi, je izbran šopek iz tega.

>Delj kakor deset minut je trajal razgovor. Razgovor je bil iskren, odkrit, Domjaniću so živahno in sanjavo obenem bleščale oči, ko je govoril o sebi in o Slovencih. Častnikarji so imeli vtis, da je govoril prav sam iz sebe. C. K.

Koledar

Sobota, 15. marca. (kvinterna sobota): Klemen M., spoznavavec, Kristofor, mučenec.

Osebnosti

— Promocija. Dne 15. t. m. ob 12 bodo na tukajšnji univerzi promovirani dipl. pravniki za doktorje prava sledeči gg.: Orossmann Vladimir iz Ljutomera, Dougan Ivo iz Gorice in Tomišček Zora iz Ljubljane.

— Iz železniške službe. Prevedeni so iz III. v II. skupino položajne plače: Mešnik Jože, sprevodnik, Pragersko; Fortunat Ivan, sprevodnik, Celje; Frank Josip, kom. zvan. Maribor k. k.; Jakolič Alojzij, sprevodnik Maribor gl. k.; Jančić Vinko, sklad. sluga, pr. sekc. Maribor gl. pr.; Kolar Jožef, strojevodja, kurilnica Maribor; Lipuš Bogomir, sprevodnik, Maribor gl. k.; Marinič Vinko, strojevodja, kurilnica Ljubljana II gor. k.; Rantaša Anton, strojevodja, kurilnica Maribor; Simić Andrej, strojevodja, kurilnica Maribor; Bertoneelj Franc, strojevodja, kurilnica, Poljčane; Budin Ludovik, sprevodnik, Pragersko; German Alojzij, sprevodnik, Maribor gl. k.; Gregorin Ciril, voz. zapisovalec, Ljubljana gl. k.; Kolarič Karel, brzojavec, Maribor gl. k.; Križan Anton, strojevodja, kurilnica Sl. Bistrica; Lah Anton, strojevodja, kurilnica Maribor; Logar Anton, strojevodja, kurilnica Ljubljana I gl. k.; Pavčič Franc, sprevodnik, Pra-

gersko; Pernarčič Karel, adm. zvan. Maribor gl. k.; Pogorevc Franc, pregl. voz, kurilnica Maribor; Porenta Anton, gradb. odd. Sluga Anton, strojevodja, kurilnica Ljubljana I gl. k.; Solinc Franc, strojevodja, kurilnica Rogatec; Srot Fr., pregl. voz, kurilnica Čakovce; Trop Jožef, strojevodja, kurilnica Maribor; Zalar Maks, strojevodja, kurilnica Ljubljana I gl. k.; Arhine Karel, strojevodja, kurilnica Ljubljana I gl. k.; Bezeljak Ivan, pregl. voz, kurilnica Maribor; Boltar Matija, sprevodnik, Ljubljana g. k.; Čerincev Jakob, strojevodja, kurilnica Ljubljana II g. k.; Cuda Ivan, vodja premika, Zalog; Engler Anton, strojevodja, kurilnica Maribor; Feis Iv., pregl. voz, kurilnica Čakovce; Jark Gabriel, adm. zvan., Ljubljana g. k.; Jeločnik Rado, adm. zvan., prog. sekc. Ljubljana gl. proga; Jerina Matevž, strojevodja, kurilnica Zidani most; Jerše Franc, strojevodja, kurilnica Ljubljana I gl. k.; Kaiser Franc, strojevodja, kurilnica Maribor; Kastelic Matevž, strojevodja, kurilnica Pragersko; Kermaelj Alojz, strojevodja, kurilnica Ljubljana I gl. k.; Korun Janez, strojevodja, kurilnica Zidani most; Kusar Kancijan, strojevodja, kurilnica Ljubljana I gl. k.; Lanuf Adolf, strojevodja, kurilnica Maribor; Ledinek Anton, strojevodja, kurilnica Maribor; Lončarič Josip, strojevodja, kurilnica Pragersko; Macher Anton, strojevodja, kurilnica Zidani most; Mustek Srečko, strojevodja, kurilnica Maribor; Obreza Anton, strojevodja, kurilnica Maribor; Stefan Oslak, strojevodja, kurilnica Velenje; Pavlinič Pavla, adm. zvan., prog. sekc. Celje; Pešec Ivan, brzojavec, Zidani most; Pibernik Stanislav, strojevodja, kurilnica Ljubljana I gl. k.; Plaš Stefan, brzojavec, Celje; Polanec Matevž, kom. zvan., Pragersko; Roškar Ludovik, sprevodnik, Zidani most; Rus Ivan, strojevodja, kurilnica Čakovce; Stravs Josip, strojevodja, kurilnica Novo mesto; Škorjanec Ivan, prom. zv., Ormož; Tomc Vinko, strojevodja, kurilnica Ljubljana I gl. k.; Vengust Ivan, strojevodja, kurilnica Maribor; Wergles Karel, pregl. voz, kurilnica Zidani most; Wernig Janko, kom. zvan., Pragersko; Zalokar Ciril, strojevodja, kurilnica Zidani most; Zigon Ivan, adm. zvan., prog. sekcija Novo mesto.

Novi grobovi

† Središče ob Dravi. Dne 12. marca je umrla po daljši hudi bolezni znana krčmarica g. Lucija Horvat. Pred par dnevi si je še dala prenesti trupli svojih dveh mož v novo grobnico, kamor bo položena v petek popoldne tudi ona k večnemu počitku.

† V Krškem je umrl 14 t. m. posestnik gosp. Karel Perharc, major v pokojni. Pogreb bo v nedeljo ob 4 popoldne iz Krške gore na pokopališče v Krškem.

N. v m. p!

Mala kronika

★ Zdravstveno stanje prevzvišenejšega gospoda knezoškofa dr. Jegliča se — hvala Bogu — znatno bojša. Ravnik primarij dr. Derganc je bolniku dovolil, da sme za nekaj ur na dan že vstati iz postelje, da pa se mora varovati še slehernega dela in imeti popoln mir.

★ Kokuzni zapis župnij. Z objavo v »Škotijskem listu« 1930 št. 2 so razpisane župnije: Rudnik v dekaniji ljubljanske okolice, Kovor in Mavčiče v kranjski dekaniji, Dobrnič v žužemberški dekaniji in Leše, stojiča pod patronstvom prošta ljubljanskega kapitlja, v radovljiški dekaniji. — Prošnje je nasloviti za prve štiri na škof. ordinarijat, za zadnje na potrona in jih v vsakem slučaju poslati na škof. ordinarijat. Rok za vlaganje prošnje se zaključuje 15. aprila 1930.

★ Blagajniški zdravnik in njegov bolnik. V zagrebških listih beremo o tej-le zanimivi razsodbi Stola sedmorice, oddelka B. Stvar je bila sledeča: Ženska zavarovalnica je težko obolela. Zdravil jo je zdravnik bolniške blaginje. Ker pa ni bolnica, še manj pa njena mati, imela zaupanja vanj, sta poklicali zasebnega zdravnika. Ko je kmalu na to

prišel k bolnici blagajniški zdravnik, je mati omenila nekaj, kar zdravniku ni bilo prav in je odšel. Opustil je nadaljnje zdravljenje in delavski zavarovalni urad je odklonil nadaljnje plačevanje stroškov. Stvar je prišla pred sodišče, ki je zavarovalni urad obsodilo, da mora plačati vse stroške zdravljenja. Ta pa se je pritožil na stol sedmorice, odd. B. v Zagreb, ki pa je pritožbo delavske zavarovalnice zavrgel. Dognalo se je, da blagajniški zdravnik vključ pozivom ni hotel prihajati k bolnici in da je zato ta bila prisiljena klicati drugega zdravnika.

★ Odvetniški koncipienti ne smejo zastopati pred sodiščem? Dne 12. marca se je v Suhotiči pred okrožnim kazenskim sodiščem vršila razprava, pri kateri je kot zagovornik nastopala gđna Julka Gyelmis. Državni pravdnik je takoj po pričetku razprave vstal in predlagal, naj se odvetniški koncipienti gđni Gyelmis ne dovoli zastopati stranko v tej razpravi, ker novi kazenskopравни red določa, da pred sodiščem nastopajo kot zagovorniki le odvetniki. Sodni dvor je predlogu ugodil in razpravo odgodil. To je v Vojvodini že drugi slučaj, ko se je sodišče postavilo na stališče, da odvetniški koncipienti po novem zakonu ne morejo zastopati pred sodiščem. Zato so odvetniški koncipienti sklenili obrniti se v posebni spomenik na pravosodnega ministra, da raztolmači zakon v tem smislu, da tudi odvetniški koncipienti smejo zastopati stranke, ker zakon o odvetnikih dovoljuje koncipientom tako zastopstvo.

★ Najstarejši Srb umrl. Te dni je v Kumanovem umrl Petruš Zdravković v starosti 127 let. Zbolel je šele dva dni pred smrtjo. Na smrtno uro je dal poklicati k sebi svojega 70-letnega sina, mu podelil očetovski blagoslov in obilo očetovskih navodil za življenje. Z Zdravkovićem je umrl najstarejši mož v Srbiji in najbrž tudi v vsej državi.

★ Zidar — kipar. Belgrajski listi poročajo: Zidar Mirosljub Jovanović v Knjaževcu se v prostem času zelo peča s kiparstvom. Za Masarykov jubilej je izdelal doprni kip jubilaustov in ga mu hoče osebno izročiti. Ker predsednik trgovske zbornice g. Stojanović potuje na praški sejem, pojde Jovanović z njim v Prago in bo tam izročil Masaryku svoje delo. Mož je izdelal v Knjaževcu spomenik padlim vojakom iz leta 1876 in 1878, ki pa so ga Bolgari ob okupaciji uničili. Ko se vrne, bo razstavil več svojih kipov, ki kažejo prehod in trpljenje srbske vojske skozi Albanijo.

★ Sarajevčani romajo v Meko. Iz Sarajeva nam poroča naš dopisnik: Muslimani iz Bosne, ki jim gmojne razmere to dopuščajo, imajo navado na koncu velikega posta ramazani šerifa in ramazanskega bajrama poromati v Meko. Letos pojde v Meko pet Sarajevčanov in dva z dežele. Odpotovali bodo 20. marca. Druga skupina pa odide na koncu marca.

★ Vlomilci odnesli vse pohištvo. V vasi Glogonj pri Velikem Bečkereku je bil te dni izvršen drzen vlom. Neznani tatovi so vdrli v stanovanje Martina Mala, tamkajšnjega gostilničarja, in mu odnesli vse pohištvo in vso opremo. Gospodarja tedaj ni bilo doma in so tatovi lahko odnesli pohištvo skozi okno.

★ Smrt v dimu in plamenu. V vasi Nerodinu pri Sremski Mitrovici je te dni izbruhnil požar v hiši šestdesetletnega starčka Dušana Ivanića. Žrtve tega požara je postal tudi starček sam. Slučaj se je pripetil, ko se je v sedmi vasi vršila veselica in so vsi starčkovi svoji odšli tja, starček pa je ostal sam doma. Starček je zgodaj legel spat in si prižgal cigareto, pri tem pa je zaspal in ko so se domači vrnili, so našli starčka mrtvega v dimu. Komisija je ugotovila, da je starček legel v posteljo, zaspal, nakar je cigareta zanetila posteljo in je nastal ogenj in dim, ki sta spečega starčka zadušila.

★ Kaj pravi Joco Spalj? Propast Ljudske hranilnice v Samoboru, o čemer smo že poročali natančno v našem listu, je še vedno predmet tamkajšnjega splošnega razburjenja. Joco (Jovan) Spalj, ravnatelj te hranilnice v Samoboru, je užival ne samo zaupanje, temveč je bil znan kot soliden človek. Bil je ujet takoj po svojem begu in prijet v Zagrebu ter izročil sodišču, ki je proti njemu uvedlo preiskavo. Joco Spalj je bil večkrat zadržan. Brani se s tem, da ni poveril nikomur ničesar, temveč, da se denar vlagateljev nahaja na varnem kraju, v raznih menicah in ostalih transakcijah bančnega značaja. Zaslusavanja Joca Spalja se nadaljujejo. Ko bo preiskava popolnoma zaključena, se bo vršila proti njemu sodna razprava.

so napazili pot, po katerem prihajajo bolezenske kaži v naše telo. Zato ot oke obvarujejo nalezljivih bolezni vratu in grla okusne ANACOT-pastilje dr. Wanjerja. Uobitavajo se v vseh ekarnah varujte se izdelkov ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastilje

Boris Piljnjak:

Polarna svetloba

Na severovzhodu evropske Rusije ob reki Keltmi je dosti samot in vasi, ki nikoli niso bile zaznamovane na zemljevidu. Prebivalci te pozabljene dežele ne poznajo kruha. Podirajo bore, prodajajo splave in plačajo davek od puške na kres. Kmetje ne orjejo, zato pa imajo po pet psov: posebej za medvede, rise in ververice. Lovec mora ververice iz svoje stariške puške zadeti v oko, sicer ni koža ničesar vredna. Pozimi in poleti se tu vozijo s sanmi in ne poznajo voza s kolesi. Nihče tu ni videl Moskve. Ko je nekoč pomlad zablodil v ta pragozd po polnovodni reki parnik, do ga vsi smatrali za cerkev. Naselbine so tako raztresene, da pravi domačin, če je namenjen k sosedu 40 km daleč: »Skočil bom nočoj tja!« Naveže si smuč in zgodaj je že zopet doma. Nikjer nimajo toliko snega pozimi, in vsako noč žari skozi zimske mesece polarna svetloba. Ob žeganju ob pravoslavni cerkvi koljejo bike in jih potem svečano kuhajo v orjaskih kotlih: to je največji praznik...

V Moskvo je prišel mož, ki je bil ob Keltmi doma. Prišel je v uredništvo kmečkega radio-dnevniška in zmedeno pripovedoval o svojem potovanju. Najmanj 300 km je šel na smučeh in potem s splavarji potoval do Kotlasa v vjatski guberniji. V mestu so ga za-

prli, ker ni imel nobenih izkaznic, in je ždel mesec in pol v zaporu, dokler se ni ugotovilo, kdo je. Od Kotlasa do Moskve se je vozil z železnice ali tudi korakal po tračnicah, če ga je vrgel sprevodnik iz vlaka: ni imel denarja, da bi plačal vožnjo. Po petih mesecih, začetkom zime, je dospel v Moskvo. Prav za prav je izgledal ta mož kakor divjak v svojih coljlah iz liča, noši iz domačega hodnega platna in visokem klobuku iz ajdove slame. Imel je menda trideset let, a izgledal dosti starejši, ker je med potjo veliko pretrpel in se mu je zdela Moskva prav tako strašna, kakor bi nam bili strašni njegovi gozdovi z medvedji in risi. A pogumno je gledal v svet in je bil duhovit pa zgoren. V uredništvo je prišel ob sedmih jutraj in čakal do dveh popoldne, kadar tam pričnejo poslovati. Postrežkinja ga je že hotela napoditi. V urednikovi sobi je na tla spustil svojo culo, se vsedel in veselo nasmehuil: menda se mu je prvič zgodilo med potjo, da ga niso podili in hoteli poslušati.

>Vsa nesreča je v tem,« je pričel in napol zatisnil oko, ko da bi nameril puško v losa, »nihče pri nas ne veruje v radio, ki nam ga je poslala vlada. Jaz sem čitalničar in sem postavil zvočnik, a kmetje pravijo, da imam notri hudiča. Ničesar jim nisem mogel dopovedati, pa smo se zmenili, da bom šel v Moskvo in kmetom sam govoril v radio: samo takrat mi bodo verjeli, da ljudje notri govorijo

in mi hudiča zraven.« Čitalničar je odvezal svojo culico in na mizo spustil pest srebrnega drobiža. »To je res nesreča,« je rekel, »komaj sem obvaroval ta denar, ker tako sem stradal. Kmetje so zbrali ta denar, da vam plačam. Vzemite vse pa me pustite, da jim vse povem.«

Uredniki so gosta pozdravili, mu oskrbeli dovoljenje govoriti za radio in v njegovo vas poslali brzojav, da bo pripravljena na njegov nastop. Tri dni je čakal čitalničar pri radiu na vrsto. Preočil je v uredništvu na mizi in nikamor ni šel, ker se mu je zdelo mesto prestrašno. Tretji dan zvečer je z začrtimi očmi stopil pred radio in odločno pričel

>Fantje! Može! Ali čujete? Je zaklical. >To sem jaz, Pavel. Ob reki so me splavarji vzeli na krov, in v Kotlasu so me zaprli. A dobro sem skrli vaš denar... Fantje! Rojaki! To sem jaz, Pavel, čitalničar v Kadomu, naši vasi. Moja žena, Katjuša, pozdravite, in tudi predsednika našega vaškega sovjeta, Karpa Ivanovića, lepo pozdravljam. Zdaj sem v mestu Moskvi in vam govorim v radio, to vam bo tudi tovariš urednik lahko potrdil... Kamonski fantje! Ali me čujete? To sem jaz, Pavel Krajnjih!<

Istega večera je Pavel Krajnjih izginil iz uredništva, ne da bi počakal na objubljeni dnevnic in brezplačno vožnjo do Kotlasa. Moskva je živela svoje življenje, zmrzovala,

stala v dolgih vrstah ob svitanju pred pekarijami. Moskva se ni zmenila za moža iz gozda. Šele tri mesece pozneje je od njega prišlo pismo, kjer je stalo: »Dragi tovariš urednik! Vzajemno pero v desno roko in pošiljam to pismo čez visoko goro, da se vam in vsem v uredništvu prav lepo zahvalim. Prišel sem srečno domov, pa me niso zaprli. Samo snega je hudo veliko letošnje zimo. A mojega glasu pri nas, v Kadomu, niso čuli. Ko sem pomlad odšel k vam na pot, so kmetje pomlili zvočnik. Potem so čuli, da so me v Kotlasu zaprli, in so ves radio vrgli v reko, ker so se zbal oblasti. Potem pa vas lepo pozdravljam. Čitalničar Pavel Krajnjih.«

Pavel je imel kakor ris zelenkaste oči, ostre in pametne. Prečka mu je delila glavo v dve polovici, in lasje so mu viseli po straneh kakor slama s kmečke strehe. Sicer pa nimajo v njegovi domovini slamatih streh, ker ne raste tam žito. Pod sivim nebom v mrkem pragozdu stojijo z deskami pokrite in s sekiro stesane kočje. V gozdovih živijo losi, jeleni, medvedji, risi, soboli, dihurji in polarne bele lisice. Pozimi se mrači že ob treh popoldne, a zato sije, pleše, se dviga v neskončnost polarna svetloba. Imajo tam veliko vasi in samot, ki niso še nikoli bile zaznamovane na zemljevidu.

★ **Višji strojniški tečaj.** Društvo strojnikov in kurjačev priredi pod okriljem inspektorata za preizkuševanje parnih kotlov višji strojniški tečaj. Strojnikom je ta tečaj neobhodno potreben, ker so danes vsa boljša mesta zasedena od tujece. Ker je pa čas, da se napravi temu konec, je potrebno, da se domači strojniki izobrazijo tudi v najmodernejših parnih napravah. Pozivljamo vse strojnike, kateri imajo zadosti predizobrazbo, da se takoj javijo »Društvu strojnikov in kurjačev za dravsko banovino v Ljubljani, Delavska zbornica, poštni predal 20«. Prijavitve se nemudoma, ker bomo s 25. marcem pisovanje za ta tečaj zaključili!

★ **Slavnostna števila »Zborov«** ob 25 letnici pevskega društva »Ljubljanski Zvon« izide to dni. Dobe je najprej vsi lanski naročniki lista; pošljejo jo pa tudi vsem častnim, ustanovnim in podpornim članom društva brezplačno. Blagovolijo naj se le po priloženi položnici spomniti likovnega sklada »Zborov«, z v. z. pa ne vračati! Pevskim društvom, pevcem in pevkom še enkrat priporočamo, da podpro »Zborov« s številnimi naročniki. Naročnina 50 Din letno! Letos bodo prinašali »Zborov« tudi solospese s klavirjem! — Uprava »Zborov«, pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, Ljubljana.

★ **Slovenska Matica** naznanja: 1. in 3. snopič Cankarjeve Zgodovine likovne umetnosti v zahodni Evropi sta se morala ponatisniti, ker sta poplala. Ponatis je gotov, vezava celotnega prvega dela je dovršena. Knjiga, ki obsega slikarstvo, skulpturo in arhitekturo, skupno 316 str. s 141 slikami, velika osmerka, stane vezana v najfinejšo platno, izvirne platnice 200 Din (tržna cena) Za člane znatno nižane cene, seveda za vsakega le za en izvod. Dobe se tudi posamezni snopiči do 3. — V zalogi je še nekaj izvodov laksimilirane (Blasnikove izdaje Prešernovih poezij po pesnikovem rokopisu iz l. 1846. v lični kartonski kaseti. Cena 260 Din, za člane 220 Din. — Nadalje tudi nekaj izvodov Trubarjevega zbornika (1908, 193 str.). Vezan v izvirne platnice 70 Din (31, 50 Din) — Opozorjamo na Zemljevid slovenskega ozemlja 1:200 tisoč, v 4 sekcijskih vrisanih drž. mejami. Oddajo se tudi posamezne sekcije. Cena za vse 4 sekcije 100 Din, posamezne 30 Din. Na platno, žepni format z etujem 150 Din, posamezne sekcije 50 Din. Avtokarte v istem merilu, žepni format 80 Din. Za člane znižane cene. — Letošnje knjige izidejo o Veliki noči.

★ **Umetniška Matica** v Ljubljani naznanja svojim članom, da je pričela danes razpošiljati edicije za leto 1929. Člani dobe dve sliki ter monografijo kiparja Tineta Kosa. Oni člani, ki so se vpisali pri poverjenikih, dobe slike in knjigo pri njih. Zaradi tehničnih ovir, ki so nastale pri tisku knjige in pa zaradi težke bolezni našega tajnika, se je razpošiljanje zakasnelo, kar pa nam bo članstvo spričo dragočnega daru gotovo oprostilo. Ker smo izdali slike in knjigo v večji nakladi, opozarjamo vse ljubitelje likovne umetnosti, da se lahko še sedaj naroče na edicije. Priglasite se po dopisnici še danes!

★ **Jugoslovanska knjigarna** v Ljubljani priporoča cerkvenim zborom za velikonočno dobo: Adamič K.: 12 velikonočnih pesmi za mešani zbor in orgle. Part. Din 24, glasovi po Din 6. — Foerster A.: 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. Din 12. — Foerster A.: Cantica sacra, III. del, za mešani zbor. Din 50. — Grum A.: Odpovedanje pri lavretanskih litanijah za mešani zbor. Din 16. — Kimovec dr. Fr.: Rihar renatus za mešani zbor. Part. Din 24, glasovi po Din 8. — Hribar p. Ang.: Postni in velikonočni napevi za mešani zbor. Part. Din 30, glasovi po Din 10. — Premrl St.: Cerkevni moški zbori, Din 40. — Premrl St.: Cerkevna ljudska pesmarica za eno- ali dvoglasno petje. Part. Din 50, glasovi po Din 24. — Sichel-Premrl: 15 velikonočnih pesmi (Riharjevi, Vavkovi, Cvekovi, Gerbičevi in drugi napevi). Part. Din 30, glasovi po Din 4.

★ **Ortopedski zavod Alene** v Ljubljani. Subičeva ulica 9 (v Mladiki) nudi nasvet in pomoč mladini s ukrivljeno hrbtenico, z okroglim hrbtom, znaki grbe, visokimi rameni, izbočenim prsjem, vzrastlinami, otrpnjenimi mišicami, v rasti zaostali itd. — Uradne ure vsak šolski dan od 15 do pol 18.

★ **Pri žolčnih in boleznih na jetrih**, žolčnem kamnu in zlatenici urejuje prebavo naravna »Franz-Josef«-grenčica na naravnost najpopolnejši način. Klinična izkustva potrjujejo, da je povsem učinkovito domače zdravljenje s »Franz-Josef«-vodo, če se jemlje zjutraj na tešče pomešana z malo tople vode. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerij. trgovinah.

knjig, ki jih je klub izdal in založil. Staremu odboru je bil nato podeljen absoltorij.

Nato je obnižil zbor sklenil, da se klubovi prispevki za prihodnje leto nekoliko znižajo napram lanskim.

Pri volitvah je bil nato z aplavzom izvoljen za predsednika g. Danilo Herkov, fin. uradnik. Za odbornike pa so bili izvoljeni: un. prof. dr. Hugo Širk, tovarnar Jernej Jelenič, Joško Kozlevčar, uradnik Mestne hranilnice, Mara Robida, zasebna uradnica, trgovec Valentin Turk, podjetnik Franjo Jakopič, delavec Franc Pire in delavec Viktor Pangos. Za revizorja sta bila izvoljena davčni upravitelj Jože Badiura in poštni uradnik Ivan Voljč. Občni zbor se je zaključil ob pol 11 zvečer.

Iz siele maq-stratnega gremi a

Včeraj popoldne se je vršila seja magistratnega gremija v posvetovalnici mestnega magistrata. Na dnevnem redu so bila: naznanilo predsedstva, poročilo magistratnega obrtnega referenta, poročilo mestnega gospodarskega urada ter gradbeno-pravnega referenta. — Na seji je došlo do sledečih sklepov:

Zadrugi slaščičarjev za prodajo sladoleda se je ugodilo; zadruga bo z odobritvijo mestnega magistrata sama odkazala mesta, kje bodo smeli sladoledarji prodajati sladoled z vozički.

Ugodilo se je prošnji Kerca Ivana star., da se mu prizna od 1. 7. 1929 račun za dimnikarska dela po maksimalni tarifi ter se mu izplača odtegnjena razlika. Prošnje ostalih dveh dimnikarjev pa so bile zavrnjene iz razlogov pogodbe.

Invalidu Pate Francetu se podaljša najemna pogodba za triletno dobo za trafčni lokal na Krekovem trgu.

Odklonjena je bila prošnja Kapelj Ivana za dovoljenje, da bi smel postaviti na mestnem svetu na Krekovem trgu bencinsko črpalko.

Odklonjena je bila prošnja Hrastnika Franceta za dovoljenje, da bi smel napeljati visoko Radio-anteno na poslopju Delavske zbornice, ki je last mestne občine.

Iz poročila gradbeno-uradnega referenta posnemamo, da so bile ugodno rešene sledeče prošnje za stavbna dovoljenja:

1. Kovčič Janko za gradnjo enonadstropne hiše s štirimi stanovanji na vogalni parceli ob Suvojski in Barogovi ulici. — 2. Zupanec Ivan bo gradil visokoprtilično hišo ob bodočem trgu pod Langusovo ulico. — 3. Šmuc Anton, posestnik v Aleševčevi ulici, hoče zgraditi na svojem dvorišču gospodarsko prtilično poslopje. — 4. Žilič Bogdan, trgovec z železnino, namerava izvršiti adaptacije oken in prtiličnih prostorov radi razširjenja trgovine pod reverzom kavcijske pristojbine. — 5. Pokojninski zavod za nameščence prizida svoji hiši v Ažbetovi ulici avtomobilno garažo. — 6. Dr. Jemec Edvard, zdravnik, na Gortanovem trgu 1, bo gradil letos dvonadstropno hišo na vogalu Tržaške ceste in ulice ob tobačni tovarni ter jo bo prizidal na sedanjo Jemčevu hišo. — 7. Friškovec Ana bo zgradila visokoprtilično hišo ob Gerbičevi ulici. Ta del Trnovega bo v kratkem zazidan prav do višje meje. Ker so tamkaj regulirali tok Gradaščiće z novo ravno strugo se je teren za zidanje precej zboljšal, ker je nivo talne vode nekaj padele. — 8. Jakopič Ivan in Franc bodeta gradila dvojno enonadstropno hišo s 6 stanovanji ob Vodovodni cesti. — 9. Hiralnica sv. Jožefa na Vidovdanski cesti zgradi dvonadstropen prizidek na mestu, kjer je stala pred letom nizka prtilična hišica pesnika Albrehta. Na dvoriščni strani prizidka bo prislojenjena nova velika in lepa domača kapela. Dela je prevzela stavbna tvrdka M. Curk. — 10. Makso Dachs, sin znanega gostilničarja in občin. svetnika iz Florjanske ulice, zgradi enonadstropno dvostanovniško vilo na Prulah nasproti tvrdki E. Franzl. Stavbna dela je prevzel stavbenik Ivan Ogrin. — 11. Gostilničarka in posestnica Ana Turk v Strelški ulici 22, bo k sedanji svoji hiši zgradila dvonadstropno stanovanjsko hišo; v prtiličju bodo trgovski lokali, v gornjih etažah pa lepa stanovanja. Sedanje prtilično staro poslopje bo odstranjeno. — 12. Finžgar Josip zgradi enonadstropno hišo z dvema stanovanjema ob Herbersteinovi ulici. — 13. Novak Josip, krojaški mojster iz Tacna, prične zidati visokoprtilično hišo ob Triglavski cesti v neposredni bližini mestnih hiš ob Vodovodni cesti. — 14. Slovša Franc, prevoznik in posestnik, v Kolezijski ulici, hoče postaviti enonadstropno hišo z dvema stanovanjema in gospodarskim poslopjem na nekdanjem »Kernu«, ki bo ob Kolezijski ulici kmalu zazidan. — 15. Erjavec Josip, inspektor finančne kontrole, namerava graditi visokoprtilično hišo z dvema stanovanjema na vogalni parceli ob Jelovškovi in Lampetovi ulici. — 16. Doberlet Marija bo gradila visokoprtilično hišo ob Mencinger-

Kadar se lepe dame sestanejo

v društvu ali gledališču, vseeno v kakem času, vedno morajc imeti lepe lase. Naj bodo svetli ali temni, dolgi ali kratki, velno bodo privlačili zadivljene poglede, ako bodo res lepi. Edino sredstvo za vsako nego las je Elida Shampoo. Lasje postanejo svilenkasto mehki, sijajni in lepi.

Elida Shampoo za vsakega v modrih zavitkih z zlatim napisom, kamilični Shampoo v zlatih zavitkih z modrim napisom.

ELIDA SHAMPOO

jevi ulici skoro na meji viške občine. — 17. Dudek Alojzij, kleparski mojster iz Izanske ceste, si hoče postaviti dom z enonadstropno hišo in delavnico ob Glinški ulici, na zemljišču bivšega »cesarskega« vrta, kot so ljudje nazivali nekdanjo gozdno drevnico ob Tržaški cesti. — 18. Tomšič Anton, krojaški mojster iz Slomske ulice 6, hoče graditi enonadstropno hišo v Jarnikovih ulici onstran opuščene proge na Dunajski cesti.

Odloženo so bile prošnje za stavbna dovoljenja: Sever Maks & Co., za skladišče; »Stadion« r. z. z o. z. in ing. Jos. Majce za stanovanjske hiše. Uporabna dovoljenja so bila podeljena: Bratom Rus, za trgovske lokale na Bleiweisovi cesti; Jugoslovanski knjigarni za adaptacijo trgovskega lokala na Gosposvetjski c. 10 ter tvrdki Triumphauto za stanovanjsko poslopje in avtogaraje na Celovski cesti.

○ **Verski govori** za može in mladeniče bodo v Alojzijeviski kapeli, Poljanska cesta št. 4, v soboto 15. marca, v nedeljo 16. marca in v ponedeljek 17. marca, vsakokrat ob 8 zvečer. Vabimo može in mladeniče, da se jih prav v obilnem številu udeležujejo.

○ **Československá Obec** v Lublani. Valná hromada koná se v soboto, dne 15. března t. r. o osmém hodině večerní v restauraci »Zvezdax. Účast všech členů nezbytně nutná.

○ **Ljubljanska letna kopališča.** Sedaj, ko smo že skoro zunaj zime, postaja vprašanje letnih kopališč za ljubljansko prebivalstvo zopet aktualno. Prebivalstvu in mladini južnega dela Ljubljane je bila z regulacijo Gradaščiće in zazidanjem Mirja odvzeta prilika kopanja v nekdanj tako priljubljeni Gradščiči, prav tako je bilo lansko poletje prepovedano kopanje v Gruberjevem prekopu. Ljubljancem sta ostali samo dve priliki za kopanje: na Savi in na Ljubljanski in kakor vse kaže, se kopališče razmere tudi letošnje kopališko sezono ne bodo spremenile. Kopališče Ilirije bo seveda nabito polno, oni pa, ki ne bodo mogli ali hoteli v to kopališče, bodo morali pač na Savo ali na Ljubljanko, v mestna kopališča ali pa še raje izven njih. Mestno kopališče na Ljubljanki je že lani pričelo temeljito hirati. Obiskalo ga je v vsej sezoni le 4944 oseb in je bilo lani najslabše obiskano, odkar obstoja. Vzrok je poleg novega kopališča Ilirije tudi v zmanjšanju bazena in v prvi vrsti radi deljenih državnih uradov. Povprečni obisk na dan je bil 49 oseb. Prav tako se je le slabo obneslo kopališče v Mednem. Obiskalo ga je le 2385 oseb in je bil povprečen obisk na dan v 75 dnevih sezone 36 oseb. Mestna kopališča so lani zanimala Ljubljancem le malo. Prav tako bo tudi letos, ker nič ne kaže na kako izpremembo. Ljubljanečini se bodo kopali na Savi ob vsej žrli. Od Medvod pa do Laz, na Ljubljanki pa menda še najraje na Spici, kakor je bilo to lansko leto. Ljubljance ni lahko hvaljivo Boga, da jim je dal v okolici dovolj proste vode in pa le malo mestnih kopališč, vsaj takih, kakor so bila lansko poletje. Zato pa se na Savi pri Ježici obeta veliko zasebno kopališče.

○ **Maibna nezgoda** se je večraj sredi dopoldneva zgodila vozniku Samasovih tovarn. Voznik je pečal poln voz premoaga skoraj 3000 kil. Nasproti Zalaznikove slaščičarne pa se je desna stran voza iznenada pogreznila v cesto; zadnje kolo je zdrknilo do osi v zemljo. Seveda se je koj zbral kup radovednežev, ki so motrili in ugibali, zakaj in kako se je moglo kolo kar na lepem na tlakovani cesti udreti. Pa je stvar jasna: tamkaj so mestni delavec pred dnevi prekopavali zemljo, ko so prelegali ali popravljali v zemlji napeljavno plinško cev. Ko so dolo končali, so jama spet zasuli ter položili tlak iz kolo. Zemlja pa se ni tako brž strdila in ker je preko razmeheane zemlje in nesolidnega tlaka vozil voz s tako težkim tovorom, se je pač moral pogrezniti v globel. Bile so velike sitnosti, predno so voz dvignili na plohe in ga odpeljali. Se tramvajski promet je bil delj časa oviran, ker je voz obtičel ravno ob tiru cestne železnice, pri izobalilišču na Starem trgu. Promet se je zato vršil s prestopanjem.

Maribor

□ **Obsodba nesrečnega zakonca.** Dodatno k poročilu na 3 strani: Priče so precej obremenjavale obtožena s svojimi izpovedbami. Senat je spoznal obtožena delno za krivega, ter je bil z ozirom na to Pauko obsojen na tri leta težke ječe. Zanimivo je, da se je obsodba izvršila radi zastrupljene klobase, dočim je bil glede ostalih okolištin oproščen in to po novem zakonu, tako, da se je vršila obsodba po starem, oprostitev pa po novem zakonu.

□ **Jutrišnjega letalskega meetinga** v Murski Soboti, ki ga prireja tamošnja »Mura« s sodelovanjem mariborskega Aerokluba, se udeležiti s svojima letaloma tudi inž. Knopf in trgovec Moravec.

□ **Neumestna obregovanja.** So pač stare »Volksštimmene« navade: lop. In se je to pot obregnila ob mariborsko duhovščino radi niene udeležbe pri nedeljski Masarykovi proslavi v veliki unionski dvorani. Priznava se v splošnem in tudi v neduhovniških krogih: Z izborom slavnostnega odbornika se je od strani pripravljalnega odbora storila napaka. Ni bilo to potrebno. Ker so dopovedovanja ostala brezuspešna, se je moralo zgoditi tisto, radi česar se sedaj kuja »Volksštimmene«, ki je svoj čas nastopila kot zagovornica »27. januarcev«, ki so manifestirali za vse preje kakor za Jugoslavijo. Tehtni so bili razlogi, ki so povzročili, da se zastopniki duhovščine niso udeležili nedeljske proslave. Pa ne radi Masaryka, na kar namiguje omenjeno glasilo, ampak iz že navedenih vzrokov. Basta.

□ **Skoki galerijo velikih žena** svetovne zgodovine je vodil dr. R. Tominec iz Ljubljane z živahno besedo številno občinstvo, ki je dvorano Prosvetne zveze docela napolnilo. Velike žene pred Bogom in ljudmi: junaska Judit, sv. Monika, sv. Klara, sv. Katarina, sv. Terezija Deteta Jezusa. Jeanne d'Arc ter najpopolnejša med ženami Bogorodica; ter velike žene pred zgodovino; od Kleopatre in Pompadourjeve pa do Katarine II. itd. Ob zanimivih predavateljevih kulturno-zgodovinskih vpletljajih je rastla podoba posameznih žena — odličnih mater, svetih žena, junakinj, vladaric ter neutrudnih tvork duhovno-kulturnih vrednot. Prosvetnega večera so se udeležile odlične zastopnice mariborskih kulturnih in humanitarnih ženskih društev; obilo je bilo tudi dijakini. Predavatelj je žel za svoja živahna ter poučna izvajanja toplo priznanje navzočega občinstva. Ob rekodni udeležbi na četrtkovem prosvetnem večeru se je znova pokazalo: priljubili so se prosvetni večeri mariborskemu občinstvu radi aktualnosti ter zanimivosti predavanj, ki se vrstijo v okviru te prepotrebne kulturne ustanove.

□ **Na predvečer delavskega praznika** sv. Jožefa bo ob 20 v dvorani Prosvetne zveze delavsko-prosvetni večer, ki ga priredi tukašna ekspoziura Jugoslovanske strokovne zveze. Na sporedu je uvodna beseda prof. Prijatelja, posvečena 70letniku Jožetu Gostinčarju; Krek: Naša pesem (poje akademski kvartet); Giganca: Tamburaški zbor Krekove mladine; O. Zupančič: Kovaška (deklamacija); Cerkev in delavstvo, sklopično predavanje (predava prof. Bogovič); Boštele: Taki smo mi (deklamacija); Magaina: Kvisku borci (poje akademski kvartet) ter Zaključna korončica (predava tamburaški zbor Krekove mladine). Prireditelj je prosta vstopnina.

□ **Društveni utrinki.** Mariborske ekspoziture redni letni občni zbor bo na Jožefovo ob pol 10 v dvorani Prosvetne zveze. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu tudi vprašanje ustanovitve humanitarnega sklada na teritoriju mariborske ekspoziture.

□ **V Prosvetnem kinu »Omladina«** se predvaja danes, jutri in pojutrišnjem ob pol 20, »utr« tudi ob pol 17 znamenit in pretresljiv film »Zadnji dnevi Pompejev« v 12 dejanjih, ki je doživel triumf v vseh evropskih kino-gledališčih. Prijatelj kulturnega filma — polnoštevilno!

□ **Nočno lekarniško službo** ima tekoči teden (od jutri popoldne do vključno 23. t. m.) Konižova lekarna pri Mariji Pomagaj na Aleksandrovi cesti.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: »Don Carlos«. Dijaska predstava po znatno znižanih cenah. Ob 3 pop., izven. — Glavni dobitke. Ob 8 zvečer. E. Opera: »Netopir«. E. Kino društveni dom Glince: Ob 8 »Gospa v krznu«. Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Ustar, Sv. Petra cesta 73 in Mr. Hočevar, Siška VII.

Nezaslišane žalitve sodnikov

Ljubljana, 14. marca.

Danes se je dogodil pred kazenskim senatom v Ljubljani pri popoldanskih razpravah incident, kakršnega ne poznajo tako z lepa sodne dvorane. Pred senatom se je zagovarjal neki Možek Ignacij, rojen 9. julija 1889 v Kamniku, pristajen v Preserje. Obtožen je bil, da je v noči od 6. do 7. septembra 1929 v Preserju pri Kranju ukradel velekarju Jožetu različnih stvari za 927 dinarjev. Dalje, da je isti večer istotam našagal železni okvir okna pri Kristiancu Francetu in Marčun Mariji, da bi izvršil tatvino, a je bil pravočasno preprečen. Dalje da je v noči od 4. na 5. septembra v Ješovcu pokradel Klakočeru u Antonu različne predmete v skupni vrednosti 1681 Din, isto noč in istotam pa Klobasarju Jožetu stvari za 280 Din, dalje da je ukradel v Lesičnem Kovačiču Francu stvari za več tisoč Din. Državni pravdnik ga dalje obtožuje, da se od avgusta 1928 do januarja 1930 kot delomržež okrog potepal. Ko mu je predsednik senata Kralj razglasil obsodbo štiri leta robije in oddajo v prisilno delavnico, je zašel nad sodniki vpiti: »Za vas sem se v vojni matral, proklete barabe! Senatnemu predsedniku pa je vrgel v obraz: »Ti si za prisilno delavnico, prokleta baraba! Državni tožilec je zahteval, naj senat obtožena takoj obsodi za te žalitve. Ker pa je bil žaljen senat in njegov predsednik, se je sodba o tem odložila, ker žaljeni ne more biti istočasno sodnik.

Možek ni hotel sprejeti kazni in je trdo za vpil: Pojdimo! Ne sprejemam! Proklete barabe!

Delo ljubljanskih esperantistov

Ljubljana, 14. marca.

Ljubljanski esperantisti so vrla čelica, ki se prav živahno gibljejo. Javnost ima večkrat priliko, prepričati se o tem in o njihovem gibanju. Snuči se je vršil v Narodni kavarni občni zbor »Kluba esperantistov v Ljubljani«, ki se ga je udeležilo lepo število članov. Občni zbor je otvoril g. Herkov, ki je pozdravil vse prisotne in goste, predvsem pa nove člane. Nato je podal kratko poročilo o delovanju in uspehih kluba v preteklem letu in se zahvalil agilnim odbornikom za njihovo delo.

Obširno tajniško poročilo je podal g. Kozlevčar. Klub esperantistov je prirejal esperantske tečaje v radiu in izdal je knjižico »Ključ za esperantoc«. Klub šteje 80 članov. V klubu samem je bilo več predavanj in konverzacij. Vsak četrtak so se vršili v »Narodni kavarni« klubski sestanki, na katerih so se člani vadili esperantskega jezika. Poleti je klub priredil tudi več društvenih izletov. Poleg predavanj in tečajev v radiu je imel klub še dva tečaja in sicer splošnega na St. Jakobski šoli in delavskega v Delavski zbornici. 14. julija se je vršil v Zidanem mostu občni zbor Jugoslov. Esp. lige. Na tem, kaor tudi na mednarodnem esp. kongresu v Budimpešti je bil zastopan ljubljanski klub. Dne 12. decembra pa se je vršila v klubovem lokalu lepo uspeša Zamenhofova proslava. Tajnik je na koncu omenjal velik napredek, ki ga kaže esperantski jezik po svetu, zlasti v severnih državah. V Ameriki pa že kroži prvi zvočni film v esperantskem jeziku, tvrdka Metro Goldwyn Majer bo izdelala še več esperantskih zvočnih filmov.

Knjižničarsko poročilo je podala gđ. Petričeva. Iz poročila je bilo razvidno, da ima klub lepo število knjig in časopisov in da se jih člani še dokaj pridno poslužujejo. Blagajniško poročilo je podal g. Badiura. Klub je imel v preteklem letu precej denarnega prometa, predvsem zaradi razpečavanja učnih

... 2. aprila t. l. ... ?

Znameniti miraki v petih slikah »Trosila bom rože« ali »Cudez svete Terezije Deteta Jezusa« vzpizori jutri ob pol 20 ljudski oder v dvorani Prosvetne zveze. Vstopnina Din 12, 10, 8 in 5. Stoišče za nedelja 4 Din, za dijake 2 Din. Sodeluje orkester Ljudskega odra.

Odprti srce, odprti roke... Reven dijaki višje gimnazije brez staršev ter prepuščen na milost in nemilost dobrih ljudi želi poučevati nižje-gimnazijca in tudi četrtolca pred maturo. Usmiljena srca se naprošajo, da prisostvoju ubogemu študentu na pomoč z brezplačno hrano ali kakšno denarno podporo. Naslov se izve pri upravi lista na Koroski cesti 1.

Razsodbe za oceno idejnih načrtov za osnovno šolo v Rušah ni priznalo nobenemu projektu nagrade, temveč je soglasno sklenilo, odkupiti projekte z gesli »Predlog«, »Strelec«, »OSR« in »1914« vsakega za ceno 5000 Din.

Dnevne duhovne vaje za delavstvo se vsrjšo v treh dneh od 16. do 19. marca 1930 v Alojziji cerkvi na Glavnem trgu po sledečem sporedu: Nedelja 16. marca ob 10 dop. 1. pridiga (govori stolni vikar g. Munda), ob 10 zvečer 2. pridiga (govori prof. Bogovič); ponedeljek 17. marca ob 18 zvečer 3. pridiga (govori prof. dr. Jeraj), torek 18. marca ob 18 zvečer 4. pridiga (govori prof. Cajnkari). Na dan sv. Jožeta, ki je delavski praznik, ob pol 6 jutraj v Alojziji cerkvi sv. maša s skupnico sv. obhajilom.

Zamorski pevci v Mariboru. Ves Maribor govori te dni o slovitih zamorskih pevcih »The Utica Jubilee Singers (Negro Revellers)« iz Amerike, ki bodo koncertirali s popolnoma zamorskim sporedom v ponedeljek, dne 24. marca v unovinski dvorani. Vstopnice, po katerih je nenavadno povpraševanje, se že dobe; pa bodo gotovo prav kmalu vse razprodane, ker za tako imenitno senzacije je Maribor vedno navdušen.

Celje

Drevi ob 8 je v Domu v Samostanski ulici (v telovadnici) sestanek Gledališke družine Katol. prosvetnega društva v Celju. Pridejo naj vsi, ki so se kdaj javili za delo pri Gledališki družini, dobroslošli pa so tudi še nepriglaseni moški in ženske. Na sestanku bodo razdeljene vloge za večjo rusko dramo.

Na Jožefovo popoldne vprizorijo celjski Krekovci v Narodnem domu znano Freudnerjevo choro spevoigr »Graničarji«, s katero so že enkrat imeli Krekovci velik uspeh. Zasedba vlog je skoro ista kot pred leti. Glasbene točke spremlja orkester celjskih železničarjev. Predprodaja vstopnic je v Slomski tiskovni zadrugi.

V celjski bolnici je umrla Močnik Jera, posestnica iz Smarja pri Jelšah, stara 71 let. — N. p. v. m.!

Zrtev materinstva je postala 43letna žena posestnica iz Loke pri Zidanem mostu, gospa Marija Gorišek. V četrtek 13. t. m. so jo z večernim vlakom pripeljali v Celje, ker je bila ob porodu potrebna operacija. Takoj je bila spravljena v bolnišnico, kjer so jo hoteli zdravniki operirati. Ko pa so jo položili na operacijsko mizo, je izdihnila. Pokojnica zapušta doma še 10 neprekrbljenih otrok. Nedopovedljivo velike so žrtve materinstva! Vsedobri naj bo plemeniti materi in mučenici Plačniki!

Ne pozabite, da se vsrši v ponedeljek dne 17. marca ob 8 zvečer v Domu v Samostanski ulici večer slovenske narodne pesmi. Predava asistent etnografskega muzeja iz Ljubljane g. dr. Stanko Vurnik. Vstopnice dobite v Prosvetnem tajništvu.

Ptuj

Novi slučaj škrlatinke. Petletna deklica iz občine Sv. Trojica v Halozah je obolela na škrlatinko. Bila je prepeljana v tuk. bolnico.

Nepredvidnost z orožjem. Franc Srna, 19-letni pos. sin iz Drakovca, obč. Mala Nedelja, se je nepredvidno igral s samokresom. Pri tem se mu je nenadoma sprožil. Fant je ranjen v stegno desne noge. — Istotako si je privoščil šaljive burke s flobertom 14letni fantek Janez Leber iz Štuke, obč. Krčevina pri Ptuj. Tudi njega je flobert nagradil in mu poklonil »dar« v stegno leve noge.

Na trgu. Na zadnji goveji seim je bilo prignanih 530 glav goveje živine in 214 konj. Teleta niso vséta, ker imajo svoj prostor v klawici. Nakupna splošna cena govedini žive teže za kg se je sukala od 3.50 do 10 Din. Sklenilo se je mnogo kupčij, posebno glede konj. — Na svinisk seim je bilo prignanih 174 težkih svinj in nekaj prašičkov. Splošna cena za kg od 10 do 14 Din, za maleša prašička pa od 125 do 200 Din. Tudi špeharski trž je bil bogato obložen. Lepi, debeli špeh kg od 20 do 23 Din, svinisko meso pa kg od 15 do 27.50 Din.

Občni zbor društva bišnih nosetnikov za Ptuj in okolice se bo vsržil v soboto 15. marca ob 20 v restavracijski dvorani g. Zupnič v Ptuj. Razen običajnega dnevnega reda bo poročel zvezni predsednik g. Iv. Frelb o raznih vržnih stanovskih zvezdah, med drugim tudi o novem stavbnem redu. Vabijo se vsi posestniki na to važno zborovanje.

Novo mesto

Vzajemna zavarovalnica v Ljubliani n. znanja, da je kot njen zastopnik prenehal delovati g. Jenč Ivan iz Kandije in se njegov zastopniški delokrog prenese na novega poverjenika Miheela Zupana v Novem mestu. Solška ulica 57, na katerega naj se obračajo stranke v vseh zavarovalnih zadevah. Poverjenika je dobil vsako nedeljo in praznik od 8 do 12 popoldne.

Druga mednarodna prireditve v Ljubliani

Danes ob 10 se vsrši na igrišču Ilirije druga mednarodna tekma v letošnji sezoni. Proti Iliriji nastopi izborna amatersko moštvo sportnega kluba Urfaahr iz Linca. Rezultati, ki jih je to moštvo dosseglo proti profesionalnim klubom Dunaja in amaterskim moštvom iz Češke in Južne Nemčije so prav dobri. Urfaahr razpolaga z nekaterimi prav dobrimi igralci. Najboljši mož je levi napadalec Fuchsberger, ki je izborni tehničar i odličien strelec. Prav dober je tudi vratar Weinelt. Urfaahr goji tipično dunajsko igro.

Ilirija, ki ni ravno v najboljši formi, zlasti napad, se bo morala precej potruditi, da bo dosegla dober rezultat. Postava v kateri nastopi Ilirija k tej prvi mednarodni tekmi še ni znana. Gotovo je pa, da se bodo preizkusile v napadu nove sile, v kriški vrsti bodeta pa nastopila gotovo en dan stara znanca našega sportnega občinstva Jenko in Dekleva. Pričakovati je lepe in tehnično dovršene igre. Tekma se vsrši danes in jutri ob 10 na igrišču Ilirije.

Celoten potek proge bo jako lepo viđen. Potruditi se bo treba samo 5 minut od kočice proti Mojstrovki ali izviru Nadiže.

Pripominjamo, da so snežne razmere jako agodne, ter da je kočica stalno oskrbovana in dobro založena z jedili.

Mariborski sport

Občni zbor zimsko-sportnega odseka SPD Maribor-Ruše.

Včeraj se je vsršel v Narodnem domu 4. redni občni zbor zimsko-sportnega odseka SPD Maribor-Ruše ob mnogoštevilni udeležbi članstva. Občni zbor je otvoril g. dr. Orožen, ki je pozdravil navzoče zastopnike društev, med njimi g. dr. Tomičiča, za Aeroklub g. dr. Senjorja in SPD Maribor, g. dr. Jeharta za Aljažev klub, g. Korena za I. SSK Maribor ter zastopnika vojaštva. Poročilo posameznih funkcijonarjev se je soglasno sprejelo. Pri nato sledečih volitvah se je izvolil sledeči novi odbor: predsednik Gajšek; tajnik: gđ. Cingerleva, blagajnik: Majer; odborniki: gg. poročnik Ogorelec, inž. Rungaldie, prof. Baš, dr. Jehart, dr. Bergeč, dr. Sekula, prof. Silec, Rotter, Fastnerič, Barjak, Šetina, Bezlaj, Vales in ga. Tilka Gajščekova. Zastopnik SPD Ruše se bo naknadno kooptiral. Preglednika računov: gg. dr. Senjor in dr. Orožen.

Cross country tek za dame za prvenstvo Maribora, ki bi se mogel vsršiti dne 16. marca, se radi slabega vremena odgodi na poznejši termin.

I. S. S. K. Maribor v Varaždinu. I. S. S. K. Maribor gostuje dne 16. marca v Varaždinu proti Veška, Revanšna tekma se bo vsršla dne 25. marca v Mariboru.

Medmestna ping-pong tekma Graz-Maribor. Sportni klub Železničar priredi dne 25. t. m. medmestno ping-pong tekmo, ki se bo predvidoma vsršla v veliki kazinski dvorani. Za Maribor nastopijo gospodje: Roglič, Mastek, Kirbiš, Mazi, Schmidl in Jančič. Čas se bo še pravočasno javil.

Iz klubov

Plavalna sekcija SK Ilirije: Opozorjam vse člane na oglas v kopalnišču glede strogo obveznega ocenjevalnega plavanja, ki se vsrši v soboto, dne 15. t. m., ob 16 za gospe in v nedeljo, dne 16. t. m., ob 10 za dame. Načelnik.

S. K. Ilirija (ženska lahkootlet. in hazenska sekcija). Danes popoldne se nadaljuje obvezen zdravniški pregled hazenašic in atletinj. Pregled se vsrši v splošni bolnici na Zaloški cesti. Ob 15. uri imajo biti pred splošno bolnico sledeče članice: Jarc I in II, Srebrnič, Pustišek, ob 16. uri morajo biti v bolnici na oddelku 2 sledeče članice: Kezele, Stadler, Errath in Igljič. Jutri popoldne ob 10.30 trening na dva gola na igrišču. Načelnik sekcije.

S. K. Ilirija (lahkootletka sekcija). V nedeljo ob 11 trening na igrišču. Danes v soboto ob 19.30 sestanek sekcijskega načelstva v kavarni »Evropie, katerega naj se udeleže Smole, Stepišnik, Habič, Omerza, Banko. V ponedeljek ob 19.30 je v kavarni »Evropie« sestanek vseh atletov, ki startajo na crosscountryju. Ta sestanek je za vse tekmovalce strogo obvezen.

Pianica — vremensko poročilo. V noči od torika na sredo je zapadlo 30 cm suhega snega na podlago. Temperatura do —4. Jasno. Smuka idealna.

Rastlinska zaščita

Južnoameriški interes za jugoslovansko iznajdbo na polju pobijanja rastlinskih in živalskih parazitov.

Kakor je bilo čitati te dni v inozemskih listih, so se vsršila pred kratkim na Dunaju pogajanja med merodajnimi zastopniki nekaterih južnoameriških držav na eni in skupino interesentov z znanim ameriškim industrijalcem dr. Edw. D. Feldmanom na drugi strani. Svrha konference je obstojala v tem, da se znani rastlinsko-zaščitni preparati mariborskega kemika g. dr. Scheichenbauerja uvedejo tudi v Južni Ameriki. Inicijativa za ta pogajanja je bila sprožena s strani zastopnikov omenjenih južnoameriških držav. V toku odnornih poizkusov se je namreč pokazalo, da uničujejo njegovi izumi »Conchynol«, »Arbinol« in »Hmelin« ne le vse rastline in živalske parazite, nego tudi največjega sovražnika človeka v tropskih krajih: moskitovega komarja. Če se pomisli, da se nahajajo na primer v Mehiki pokrajine v velikosti današnje Avstrije, kjer ne more stalno bivati niti en sam človek, in to radi teh komarjev, potem je inicijativa južnoameriških držav popolnoma razumljiva.

Na tozadevno vprašanje, iz katerega razloga se inozemstvo zanima baš za njegove preparate, je odgovoril dr. Scheichenbauer sledeče: »Splošna tendenca na polju pobijanja rastlinskih zajedavev gre za tem, da se z zvišanjem učinkovitosti dotičnega sredstva zniža nevarnost zastrupljenja ljudi, ki imajo pri tej proceduri opraviti. Uporabiti se ima torej sredstvo, ki že samo po sebi ni strupeno, ki učin-

kuje smrtonosno na nižje organizirana bitja, a je obenem neškodljivo za človeka in višje organizirana živalska bitja. To sredstvo mora šele po neposrednem vplivu kisika razviti strupen plin, ki objame rastlino in uniči zajedavec. To se mi je izumom »Conchynola« popolnoma posrečilo.

Prvi inozemski poizkusi so se vsršili paralelno in v večji izmeri tako v Avstriji kakor tudi v Italiji. V obeh državah so izpadli v največje zadovoljstvo in so bili zaznamovani v prisotnosti znanih poljedelskih avtoritativnih strokovnjakov. Nato so stvar za; grabile strokovne revije inozemstva, nakar so pripela že prva oficijalna vprašanja iz Južne Amerike s pozivom, da vpošljemo vzorne preparate. Ker so se tudi tam poizkusi najbolj obnesli, hočejo v dotičnih državah sami proizvajati moje preparate.

Kar se tiče vprašanja uporabe teh sredstev pri raznih rastlinah, je dejal dr. Scheichenbauer, je bil na primer »Conchynol« spočetka zamišljen le za uničevanje trninih zajedavev. Po nadaljnjih poizkusi se je učinkovitost razširila še na vse domače rastline, pač pa se je pričelo z doziranjem preparata po krajevnih potrebah. Pri poizkusi v Italiji niso pozabili na tropske rastline. Najlepši uspeh pri tem je bil, da je preparat uničil poleg drugih zajedavev tudi izvanredno odporno olivno muho, kar je izvalilo interes v tropskih državah.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tržišče državnih papirjev je še slabo, le vojna škoda se je po večerajnji oslabitvi ponovno učvrstila. Bančni in industrijski papirji so ostali v glavnem neizpremenjeni. Pač pa je bila med industrijskimi papirji zaključevana Nar. sum. po nižjem tečaju 36 in 40 in je nadalje ponovno oslabil Slaveks.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 96 den. 7% Bler. pos. 84 den., Celjska 170 den., Ljublj. kred. 125 d., Pradediona 850 den., Kred. zavod 160 den., Strojni 75 den., Večje 132 den., Stavbna 50 den., Sešir 165 den., Ruše 250 — 260

Zagreb. Drž. pap.: 7% invest. pos. 84 denar, agrari 51.50, voj. škoda ar. 415.50—416.50 (415.50), kasa 415.50—416.50 (415—416), IV. 415 den., VI. 415—415.50 (414), XII. 420—423 (422), 8% Bler. pos. 94—95, 7% Bler. pos. 83.375 83.50 (83.375, 83.50, 83.75). Bančne delnice: Ravna gora 82 den., Hrvatska 50—51 (50), Katolička 36 den., Poljo 65 —66, Kredita 101—105 (101), Union 208—210 (210), Jugo 88—89 (88.50, 88), Lj. kred. 125 den., Medjunarodna 60 den., Narodna 8350 8700, Obrtna 33—34 (33), Pradediona 850—855, Srbska 165 den., Zemaljska 137—138, Industrijske delnice: Nar. sum. 36—41 (36—40), Guttman 185—190, Slaveks 70—78, Slavonija 200—210 (200), Našice 1600 bl., Danica 107.50 den., Pivara Sar. 180 den., Drava 267—285, Sečerana Osjek 390 bl., Nar. ml. 20 den., Osj. ljev. 190 bl., Brod, vag. 107.50—110 (107.50), Union 140 bl., Večje 125 den., Isis 23 (23), Ragusea 435 den., Jadr. plov. 490, Trboveljska 462.50—470 (470).

Belgrad. Narodna banka 8250, 7% invest. pos. 87—87.50 agrari 52, vojna škoda 414—416, III. 416, IV. 417.50—419.50, VI. 424.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 88.75, Wiener Bankverein 20.90, Creditanstalt 51, Escomptegesell. 179.75, Zivno 107.50, Union 18.75, Aussiger Chemische 209.50, Alpine 34.60, Trboveljska 57.60, Kr ind. 37.10, Rima Murany 107.10.

Žito

Slaba tendenca traja danes nadalje, dasi je napetost že tako narasla, da je pričakovati vsak hip preokreta, kajti sedanje stanje je nevdržno. Pšenica se ponuja po skrajno nizkih cenah, pa vldjub temu je zanjo manj povpraševanja kot za koruzo, ki se pri ceni 85—90 zelo živalno trjuje. — Značilno za sedanje razmere je, da je ostal položaj pšenične moke v glavnem skoro neizpremenjen in bi ga bilo mogoče označiti celo za evrstega.

Ljubljana. Vse samo ponudbe slov. post. plač. 30 dni. dob. prompt. ml. tar. Pšenica bč. 90 kg 2% 252—255.50, 78 kg 247.50 250, 77 kg 242.50—245, rž 72-78 kg 2% 195—197.50 koruza um. suš. 162.50—165, nav. vozn 170—172.50 času prim. suha kvalgar. 145—147.50 ječmen bač. oz. 66—67 kg 172.50—175.50, 63—64 kg 167.50—170, oves bač. nav. voz. 195—197.50, moka o g vag. bl., fko Ljubljana, plač. po prejemu 405—410.

Pševitvina prodaja: 100 q fižola, propeličarja fko vag. Ptuj 2.50—2.60 (2.60). Novi Sad. Pšenica bač. 77 kg 187.50—192.50, gornjeban. 78 kg 187.50—192.50, gornjebač 78 kg 190—195, ban. Tisa šlep 78 kg 192.50—197.50, sr. 77 kg 180—185, 76 kg 175—180. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 15 vag. pšenice, 115 vagonov koruze, 4 vagona moke. Tendenca slaba.

Sombor. Pšenica bač. Tisa šlep 192.50—197.50, žel. pr. 77 kg 187.50—192.50, 78 kg 192.50—197.50, sr. 182.50—187.50, slav. 172.50—177.50, bvn. Dunav, Bega šlep 182.50—187.50, Bega kanal 187.5—192.5, koruza bač. zrna 80—85, marec 82.50—87.50, april, maj 85—90, junij, julij 90—95, oves bač. sr. slav. pr. 125—130 ječmen bač. 63-64 kg 107.50—112.50, letni 65 66 kg 110—115, bar 66 kg 120—125, rž bač. 125—130, moka bač. 00 330—340, 0 325—330, št. 2 300—310, št. 5 230—240, št. 6 165—175, št. 7 130—140, št. 8 85—95, otrobi pšen. bač. 75—80. — Tendenca mirna. Promet: 312 vagonov.

Budimpešta. Tendenca čvrsta. Promet živalen. Pšenica marec 17.84—18.32, zaklj. 18.20—18.55, maj 18.50—19.24, zaklj. 19.22—19.24 oktober 18.60—19.45, zaklj. 19.42—19.45, rž maj 10.40—11.15, zaklj. 11.15—11.17, okt. 11.70—12.40, zaklj. 12.38—12.40 koruza maj 10—10.80, zaklj. 10.80—10.85, julij 10.35—11.10, zaklj. 11.20—11.25, tranzit maj 9.65—9.70, zaklj. 10.10—10.20.

Živina

Mariborski svinjski sejem dne 14. marca. Prpejanih je bilo na sejem 184 svinj in ona koza. Cene: mladi prašiči 7—9 tednov 175—250, 3—4 meseca 350—450, 5—7 meseca 400—550, 8—10 mesecev 650—950, 1 leto 1000—1700 Din. 1 kg žive teže 10—13, 1 kg mrtve teže 16—17 Din. Prodanih je bilo 129 svinj.

Les

Povpraševanje je za 100 m³ jelovine, 75x220 mm, 3—8 m, 30 m³ desk, 24 mm, 18—29 cm, 3—6 m, 20 m³ desk, 18 mm, 18—29 cm, 3—6 m, deske smreka-jelka 12, 18, 24, 38 mm, 19, 22, 25, 28, 36 cm, 4 m, isto 78 mm, 20 cm, 4, 5 m, morali 56-36 66-68, 78—78, 78—88, 96—46, 96—38, 4—5 m, tram 8—8, 8—10, 10—10, 4, 5, 6 m, 1 vag. belega javorja 50, 60, 70, 80 mm, 3 m³ sir. borovine 3.50—5 m. 1—2 m³ hrast. plohov od 50 cm dalje, brzjavne drogove 7—10 m, 10 m³ hrast. plohov, 38 mm od 1f cm naprej, 4 m, buk. oglje z min. 80% carnello. Ponuja pa se: parj. bukovina 50, 60, 80, 90, 100 mm, 100 m³ neobrobil. bukovine, 100 m³ desk, 20, 25, 50 mm od 16 cm naprej 4, 5, 6 m.

Borza

Dne 14. marca 1930.

DENAR

Po večerajnji splošni učvrstitvi tečajev je danes zopet nastopila oslabitev, edino Curih je kakor običajno ostal neizpremenjen, pač pa se je učvrstila Praga. Promet je bil manjši; do zaključkov je prišlo samo v štirih devizah, v katerih je tudi intervenirala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2272 bl., Berlin 1349.50—1352.50 (1351), Bruselj 789.37 bl., Budimpešta 990.03 bl., Curih 1065.90, Dunaj 797.92 bl., London 275.43 bl., Newyork 56.43—56.63 (56.53), Pariz 220.68—222.68 (221.68), Praga 167.50—168.30 (167.90), Trst 296.83 blago.

Zagreb. Amsterdam 2272 bl., Berlin 1349.50—1352.50, Bruselj 789.37 bl., Budimpešta 988.53—991.53, Curih 1094.4—1097.4, Dunaj 796.12—799.12, London 275.03—275.83, Newyork ček 56.43—56.63, kabel 56.54—56.74, Pariz 220.68—222.68, Praga 167.50—168.30, Trst 295.694—297.694. — Skupni promet na zagrebški borzi brez kompenzacij je znašal danes 8.920.000 Din.

Belgrad. Berlin 1349.50—1352.50, Budimpešta 988.53—991.53, Dunaj 799.42—799.72, London 275.03—275.83, Newyork 56.43 56.62, Pariz 220.68—222.68, Praga 167.50—168.30, Milan 295.83—297.83.

Curih. Belgrad 9.12625, Amsterdam 207.40, Atene 6.70, Berlin 123.225, Bruselj 72.05, Budimpešta 90.34, Bukarešt 3.07125, Carigrad 2.245, Dunaj 72.78, London 25.13, Madrid 63.60, Newyork 516.70, Pariz 20.225, Praga 15.305, Sofija 3.74, Trst 27.075, Varšava 58.075, Kopenhagen 138.35, Stockholm 138.75, Oslo 138.03, Helsingfors 13.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.54125, (valuta) 12.43.

Jesenice

Protestno zborovanje proti zločinskim preganjanjem kristjanov v Rusiji se bo na Jesenicah vršilo z mogočnim poudarkom na praznik sv. Jožefa, ki je obenem tudi društveni praznik. Ob 6 zjutraj bo skupno sveto obhajilo v zadoščenju za vsa bogokletstva in bogoskrunstva, ki se izvršujejo nad ubogim ruskim narodom. Ob 10 bo slovesna sv. maša z orkestrom. Vse oblasti, kulturna društva, gasilci in vse javne korporacije se vabijo, da se slovesne sv. maše udeležijo. Ob 5 popoldne bo v novem Kerkovem prosvetnem domu protestno zborovanje s petjem in govorom. Društvena godba zaigra rusko overturo: Fedoro. Ob koncu zborovanja pa se bo s spremljevanjem godbe odpla veličastna pesem: Povsod Boga. — Vstopnine ni, pač pa se bodo pobirali prostovoljni prispevki v prid jeseniški Vincencijevi konferenci. Vsi Jeseničani, brez razlike svetovnega naziranja, udeležite se tega zborovanja!

Skofja Loka

† Grohar Jurij. Zapuščati so nas začeli moške, ki so bili ustanovitelji in prvi delavci v naših organizacijah in društvih. Eden med temi je bil tudi Grohar Jurij, soustanovitelj Prosvetnega društva in tudi gasilskega. Mož je bil vse življenje odločen katoličan in je zlasti rad delal pri humanitarnih društvih. Bil je v številnih odborih, tako dolgo časa v novo ustanovljenem Prosvetnem društvu, v gasilskem, kjer je zlasti rad in točno vršil blagajniške posle, v občinskem odboru, kjer je bil tudi občinski svetovalec in še pri upravnem odboru Mestne hranilnice, katere soustanovitelj je bil. Danes ga bomo pokopali. Dolgo je hiral in končno odšel od nas kot zaslužan občan, gasilec (bil je tudi odlikovan), društvenik. Častno ga bomo spremili na zadnji poti, a ostal nam bo kljub temu v vednem spominu. Žaljujoci rodbini naše iskreno sožalje.

Še uradno poslovanje. Poročali smo že, da dela občinski odbor za zgradbo uradnega poslopja. Toda kakor se zdi, je ta akcija precej zamrla. Ker ima okrajno glavarstvo sedanje prostore odpovedane, je nujno, da se prav resno razmisli o zgradbi in da se čim prej odločijo vsi merodajni činitelji, kje naj se gradba začne.

Protest proti preganjanju kristjanov v Rusiji bo dvignilo naše Prosvetno društvo na Jožefovo v Društvenem domu. Z njim bo obenem združena obnovitev posvetitve presv. Srcu Jezusovemu. Prireditvev se bo vršila po skupni sv. maši, ki bo ob 8 v farni cerkvi. — Na Jožefovo popoldne ob 4 pa bo v Društvenem domu tradicionalna tombola z bogatimi dobitki. Vabimo!

Mirna peč

Dne 14. februarja se je pričel redni šolski pouk na tukajšnji šolski šoli, ki je bila iz že znanih razlogov zaprta od začetka šolskega leta, ker namreč občina ni hotela privoliti k zidanju nove šole. Ker se je občinski odbor udal zahtevi višje šolske oblasti in poslal izjavo, da se prične čimprej z rednim poukom in stari osnovni šoli. Dejstvo je to, da so naši otroci za polovico šolskega leta prikrajšani na šolskem poduku. Kdo ima na vesti to ogromno škodo na šolskem polju? Ne vemo pa, če ni drugega načina, podeželske občine prisiliti k zidanju novih šol. O naših šolskih razmerah bi bilo treba pisati trpke besede, a ne samo, ker resnica v oči bode. — Izvoljen je že od občinskega odbora nov stavebni odbor za novo šolsko zgradbo in nov krajevni šolski odbor. Stavebni odbor ima nalog kupiti in odmeriti svet za šolsko zgradbo; na razpolago ima ta odbor kar dva prostora, ali Novljanovo njivo ob državni cesti, ali Hudetovo njivo ob deželni dovozni cesti na postajo. Oba prostora sta komisijonelo potrjena za šolsko zgradbo, pač lepa priložnost za občino, da se kupi šolski prostor za primerno nizko ceno. Če se hoče stavebni odbor pred javno kritiko obvarovati in občini nekaj tisočakov prihraniti, se mora držati načela pri nakupu šolskega stavbenega prostora, kdor da za nizko ceno svet, tam se bo šola gradila. Po mnenju pametnih in nepristranskih izjav, kakor tudi okrajnega zdravnika, bi bil najlepši, najbolj suh, miren in solnčen prostor za šolo na Hudetovi njivi; na Novljanovi njivi je prostor manj primeren za šolo, ker je ob državni cesti, četudi za 20 korakov umaknena stavba, nesheto avtomobilov buči, cele oblake prahu dviga, za njivo nastopa ob deževju celo jezero mlake, kleti se ne bodo mogle v zemljo napraviti. Sicer imamo sedaj še celo tretji prostor za šolo na ponudbo, od gospe Rupen, ki pa komisijonelo ni odobren. Ker bo šola stala ogromno vsoto, treba torej takoj v začetku štediti, zlasti pri nakupu stavbišča.

V času od 12. januarja do 1. marca smo imeli šesttedenski kmetijsko-gospodarski tečaj za kmetičke fante in gospodarje, kakor tudi za gospodinje in dekleta; pouk se je vršil vsako nedeljo in vsak četrtek od 8 do 12. Udeležba je bila prav povojna, voditelj tečaja je bil okrajni kmetijski referent g. Malasek, ki nam je poljudnih predavanjih podal mnogo koristnih nasvetov, poleg tega so predavali še drugi strokovnjaki, g. živinozdravnik dr. Vandot o prvi pomoči, g. Filipič o sadjarstvu, g. Gabrovšek iz Ljubljane o zadrudništvu. Vsem predavateljem izrekamo priskočno zahvalo za njih trud, in željo, da bi ta tečaj obrodil obilo sadu. Sklep tečaja se je zaključil ob navzočnosti okrajnega poglavarja, vladnega svetnika g. Kalka.

Naše dijaštvo

Kršč. soc. akad. klub »Borba«. V soboto, dne 15. marca 1930, ob 20 društveni sestanek. Govori g. Tersoglav o temi: Ali eres ali sexus? K zanimivemu predavanju vabimo tudi ostala akad. bratska društva. V ponedeljek, dne 17. marca 1930, ob isti uri redni občni zbor kluba »Borba«. — Odbor.

Cerkveni vestnik

Marijanska kongregacija za gospodinje pri Sv. Jožefu v Ljubljani: v nedeljo, dne 16. marca je zjutraj ob pol sedmih skupno sv. obhajilo, v ponedeljek, dne 17. marca ob pol sedmih zvečer običajni shod.

Iz društvenega življenja

Litijska sadjarska in vrtnarska podružnica priredi v nedeljo 16. marca dva tečaja: in sicer popoldne ob pol 11 v osnovni šoli tečaj za cepljenje in shranjevanje debelega kestanja-marionja. Popoldne ob 2 pa bo v predilniški dvorani tečaj za oskrbovanje zelenjadl. Obakrat predava strokovnjak iz Ljubljane, Vstopnine ni.

Vojniki. Pevski in tamburaški koncert priredi pevsko društvo »Slavec«, Teharje, v posejilniški dvorani v Vožniku v nedeljo dne 16. marca 1930 ob 16. Pevske točke se izvajajo pod vodstvom pevovodje g. Fr. Luzeviča, tamburaške točke pa pod vodstvom g. Podjavrička. Prijatelji lepe narodne pesmi in priljubljene tamburaške godbe, vljudno vabljeni

Prva vaša orkestralnega društva Glasbene Matice po koncertu se vrši v torek, dne 18. t. m. ob 20 v poslopju Glasbene Matice.

Nova ruska književnost

Posnemam iz duhovite razprave G. Fedotova v zadnji knjigi »Sovremenih Zapiskov« (Pariz), pri nas še malo znano sociološko sliko novega ruskega leposlovja.

Književnost je edino področje, na katerem še vedno doni visoka pesem na čast revoluciji. V tem oziru so imeli boljševiki izredno srečo. Samo pesniki in umetniki so pozdravili njihov prevrat, dočim so ga razočarano odklonili skoro vsi ostali izobraženci. Med meščansko vojno je bila Rusija pravi »vrt žrgolečih slavkove« (Blokovih »Dvanajst« in mnogi drugi). Polem so pevec obmolknili, objevalo je neizprosno »socialno naročilo« sovjetov, ki od pisateljev zahtevajo komunistično tendenco, in zdej se tiska jako malo »nesodobnih« pesmi. Samo malo zanimivi, umetniško šibki »proletarski pesniki« še vedno živijo od zunanje simbolistične dediščine. Sicer pravljaduje nova proza; mladi pisatelji opevajo leta vojnega komunizma, pod katerim so zrasli. Široki krogi novih demokratičnih čitateljev so iskreno navdušeni za brezverski nihilizem, ki ga je bila poprejšnja ruska inteligenca že prebolela. Sedanje žalostno stanje je posledica šibkosti ruskega kulturnega sloja. Dočim postanejo vsi mladi biološki zaanstanjki verni kristjani, smatra za znanost nanovo pridobljena množica kot svojo vero materializem. Okorelim ozkostranim komunističnim lunatikom se je posrečilo zapeljati mladino in ji obesiti na vrat skoro sto let star darvinizem kot zadnjo besedo znanosti. Naturalizem je zalibog postal široko gibanje, in tudi kmečki fantje s svojimi očeti sporiijo o vzrokih nevihte (katero po ljudski veri povzroča gromovnik Elija) ali o resničnosti vesoljnega potopa. Brez tega gibanja bi protiverska gonja ne imela tal.

Vladnemu naročilu in okusu povprečnega komunističnega primerno pišejo proletarski pisatelji socialnodidaktične romane. Kakor njih pozabljeni predhodniki iz 60. in 70. let preteklega stoletja, pridobivajo komunistični junaki za

svojo vero požrtvovalna dekleta in pobijajo nazadnjaštvo. Slična enolična snov je najboljši dokaz duhovnega uboštva ruskega proletarijata. Delavske romane posnemajo tudi kmečki »učelni pisatelji«, ki opevajo z istim neuspehom sovjetske zmage na vas. Edino umetnostno književnost tvorijo povesti tako zvanih »sopotnikov«, nekommunistov, ki se ne pustijo zaslužiti. Krutost je njih najznačilnejša poteza. Malo so se učili, a veliko in zgodaj so doživeli. Prestane grozote so izvor njih samostojnosti napram cenzuri. Zato opisujejo samo revolucijo, vojno, boj za obstanek, sploh zverinski življenje, ki se izraža v umorih, pohotnosti, gladu. Vas je tu na prvem mestu. Poprej so slikali gospodski pisatelji kmeta kot krotkega mučenika. Zdej pa je oživel pod peresom svojih lastnih sinov kot zvit, močan, neusmiljen divjak brez vsakih moralnih pomislekov. Sedanje opevanje nizkih strasti je posledica povojne neusmiljenosti in tudi novega sloga kot protesta zoper predvojno rafinirano izbranost. Impresionizem, posamezni pestri madeži brez vsakih medsebojnih vezi, niz sličje namesto celotnega dejanja — to je prevladujoči stil. Žujak se je rešil spon dosedanjih spodobnosti in rabi vse dialekte pa ljudske besede: še najostudnejše, poprej samo s pikami označene poskve se izdajno rabiijo za novi baročni nakit. Simbolizem poleg vse vsebinske surovosti še vedno vpliva na obliko: posnemajo se ljudske pravljice kakor pri Remizovih učencih, in mučne, viharne jezikovne simfonije sole pisatelja Belega (kakor pri Piljnaku). Malokateri pisatelji predvsem Leonov pa Fedin, še odsevajo nekdanjo rusko usmiljenost do človeka. Napake novega slovstva so očitne: trpi na nedostatku sloga, stroge oblike, brezmestnosti.

A pod to zunanostjo je skrita veljkanska, še napolelementarna moč, ki bo osvojila nova, porevolucijska tla.

Jaroslav Durych: „Rekvjem“

(Menši valdštejska trilogije, izdal Ladislav Kuncič, Praga 1930.)

Na Slovenskem poznamo Jaroslava Durycha prav malo. Pred leti je »Slovenec« objavil o Durychu lepo študijo g. Sedivja, ki jo je kasneje v celoti ponatislila češka literarna revija »Akord«, za tem še nekaj drobni poročili o njegovih knjigah in eden ali dva prevoda krajših Durychovih proz, toda to je menda — če sem prav informiran — vse, kar je bilo pri nas napisanega o tem velikem tvorcu. Ob tej priliki, ko poročam o najnovejši Durychovi knjigi, ki je izšla te dni, naj dodam še nekaj besed o njem in njegovih dosedanjih delih.

Ime Jaroslava Durycha se je pojavilo pravzaprav šele v prvih povojnih letih. Pred vojno je sicer že izdal knjigo: »Ciklična smrt« in pretresljivo zgodbo: »Jarmarč životá: (Sejem življenja), toda pravi Durych je dozorrel komaj v zadnjih desetih letih. Tik za prvima knjigama je začel sodelovati pri mnogih književnih časopisih in spet in spet izdajal: preko knjige: »Na horach« (Na gorah), čudovitega romana o gorskih samotah, še: »Tri dukáty: (Trije cekini) in: »Cestou domú: (Pot domov), ki so knjige iskanja duhovnega zmisla življenja in odgonetanja njegovih simbolov. Prav v tistem času, ko je divjala čez svet svetovna vojna z vsemi svojimi grenkimi spremljevalci — ubožnostjo in duševno praznoto ljudi, — se je Durych zmirom bolj umikal od mesta v gorske tišine, v samotne premišljevanja in uboštva, ki so najboljše zdravnice življenjskega brezupja. Tako se je že v romanu: »Na horach« predstavil za pesnika višin, transcendentna in oboževavca mistike. V to smer je rasel vse od tedaj in dosegel prav na tej poti toliko, kakor nihče iz njegove generacije. Zapovrstjo je v prav tesnih presledkih dal na sveto nova in nova dela. Tu naštetjem najbolj znane knjige: zbirke proze: »Kouzelná lampa« (Carobna svetiljka), »Hadi květy« (Kačji cveti), »Obrazy (Podobe), »Smích věrnosti« (Smeh zvestobe), »Pěsníky« (Deklice), »Písně milostná« (Ljubzenska pesem), »Zebřácky« (Beraške pesmi), »Bezkydy: eseji: »Gotické ruže« (Gotska roža), »Kdybich...« (Ko bi...), »Ejhle člověku« (Glejto človek); »Potopisi: »Přízneni Němceckem« (Lazenje po Nemčiji), »Pout do Španělska« (Potovanje v Španijo); drame: »Stědý večer« (Božični večer), »Kvas na Boleslavi« (Pirovanje...), »Svátý Václav«; potem: »Okamžiky z valečných let« (Hipi iz vojnih let), »Vzpomínky z mládí« (Spomini iz mladosti); poleg: »Na horach« še »Sedmikrásky«, »Bloudění« (Tavanje) in zdej: »Rekvjem«. Mimo teh knjig je izšlo knjižno tudi nekaj krajših novel in prigodniških spisov (prim.: »U hrobu Jiřího Wolkera«) in dr. Zde po tej dolgi vrsti naslovov lahko spoznamo izredno delavnost ustvarjave, ki se ukvarja prav z vsemi načini besedne umetnosti.

Stari Durychov založnik Lad. Kuncič je začel lansko leto izdati »Zbrane spise Jar. Durycha«. Obsegali bodo vse Durychovo umetniško delo. Kol prvi zvezek je izšel roman: »Na horach«, za njim:

Razstava ruskih emigrantskih umetnikov

Belgrad, 15. marca.

Poznamo rusko knjigo, ki se tako pogosto prevaža, videli in razumeli smo rusko gledališko umetnost, posebej njen višek v hudožestvenikih, ruska glasba je zastopana na vseh mogočih simfoničnih koncertih, v operi, na raznih prireditvah. Le ruska upodabljajoča umetnost nam je bila še tuja. Sedaj je tudi ona prišla na vrsto.

Ruski Kulturni Odbor je po dolgih težavah priredil v belgradskem umetniškem paviljonu zelo številno razstavo slikarskih in kiparskih del ruskih emigrantskih umetnikov. Zastopani je skoraj 90 slikarjev in 12 kiparjev. Izloženih del je čez 400. Vendar niti oddaleč ne morem reči, da bi bila to reprezentativna razstava ruske, niti rusko emigrantske umetnosti. Enotne smeri ni. Zastopane so vse mogoče, prepogosto docela nasprotujoče si stile. Posebej slikarski del je po načinu obdelave kakor tudi po skali umetniške vrednosti zelo različen. Skulpture so enobneje. Grafike na izložbi (razen par drobcev tiskarsko-klišejne umetnosti s svetopisemsko vsebino) skoraj ni. Prevladujejo olja.

Cel prikaz bom razdelil na tri dele. V prvem bom dal površno sliko umetniškega udejstvovanja v Jugoslaviji živčih Rusov, v drugem in tretjem pa bom obdelal slikarstvo in skulpturo inozemcev.

V mali dvorani so izložena dela ruskih umetnikov, ki žive v naši državi. Zavzemajo dobro tretjino na izložbi. Izrazit ni nobeden med njimi. Stepan Kolesnikov je dal samo dve stvari, ki sta pa umetniško na višku (Poplava na Volgi). Roman Verhovskoj je izložil več pastelskih osnutkov z notranjičino kraljevega dvorca na Dedinju. Dela v tis mogočnega. V linijah je zelo nagljen k bizantistični stilistiki. V Dubrovniku živeči Aleksej Gansen ogreje s študijami valov in oblakov. Vse njegove slike so s snovjo iz okolice Dubrovnika. Jadran-

»Kouzelná lampa«, meseca novembra l. 1929, pa: »Bloudění«. Zdej sta v tisku: »roman« »Sedmikrásky« in Durychove zbrane pesmi z naslovom: »Basně (Pesmi)«, ki izidejo meseca maja tega leta.

Eden največjih literarnih dogodkov lanskega leta je bilo na Češkem izdanje Durychovega modernega historičnega romana: »Bloudění«, kar navdušeno sprejela. Mnogi so podčrtavali dejstvo, da se je ta katoliški umetnik lotil opisovanja tiste burne dobe tridesetletne vojne, ko so tekli češki zgodovini najslavnější dnevi. Tedanje dogodke je obdelal z idejnih zreliš današnjosti, postave je preprijel z brezprimerno življenjskosti in sočnostjo, da si pri enkratnem branju knjige nisi prisvojili niti z vsebinske strani.

Za to »veliko valdštajnsko trilogijo« je izdal zdej »manjšo valdštajnsko trilogijo«, ki nosi naslov: »Rekvjem«. Je to mogočen epilog Valdštajnske slave in propada, ki povede brava prav v isto prizoriščno in časovno ozadje kakor »Bloudění«. Knjiga osega tri obsežne novele, ki so bile pred leti vsaka zase že obelodanjene. Naslovi: »Kuryč« (Sel), »Budějovická louka« in »Valdice«. Pisane so vse z žudovito ognjevitim in pestrim Durychovim jezikom. Znamirom iznova čitaš te strani, prepolne življenja srednjeveškega plenustva in svečeništva, ki te zadivijo še po svoji graditeljski strani: iztrgaj iz novele en sam stavek, pa nimaš več tistega, kar je pisatelj dal. Če bi hotel povedati vsebino, bi moral prepisati knjigo od prve do poslednje strani. Naj sledi iz zadnje novele samo drobec, kako Durych opisuje samostansko svetlišče:

»Svetišče je bilo visoko, tako visoko, da bi slaba molitev nikoli ne prišla do njegovega oboka, kjer je frfotalo dvoje črnih lastovk v naglem, boječem letu. Siroko je bilo kakor svoboda srea, ki se ne meni za zmešnjave tega sveta. Belo je bilo kakor večni dan, čisto belo in jasno; ta belina je bila posevena in veličastna, padala je v oči in se je zdelo, da postajajo te bele stene sinje od neskončnosti svoje svetlobe... Toda pod to belino je strašila tema dolgih črnih klopi, črne prižnice, črnih oltarjev, črnih duri. To vse je bilo spodaj, belina je bila zgoraj. Spodaj tema grobov, zgoraj belina upanja v vstajenje in večno življenje. Spodaj groza in žalost, zgoraj svoboda, obok, nebesa in luč« (Valdice, str. 82).

Te vrstice so kakor pesem v prozi. In knjiga je polna takih mest. V njih je Durychova vera v človeka in Boga. Knjiga je opremljena naravnost razkošno, cene pa ji izenutno ne vem. Poleg običajne izdaje je bilo kot 15 zvezek edicije Philoblon tiskanih še 100 numeriranih izvodov, ki nosijo pisateljev podpis.

Zmirom bolj jasno postaja, da je za češki roman tega časa važno za zdej samo dvoje imen: Jaroslav Durych in Vladislav Vančura, ki edina še delata na sveto tovrstna dela nadpovprečne umetniške vrednosti. VI. Zorzut.

gočna platna skoraj vso prebelno steno (častno mesto). — Konstantin Korovin je mojster noči (Boulevard »Montparnasse«, Cafe itd.) Impresionist. Dočim je Miljavin čist Rus, je Sutin antipod njegov. Reseti in izmerjen. Francoz Zato je tudi dosegel tak uspeh v Parizu Samo škoda, da je izložil eno samo platno. Tereskovič Konstantin je osebenjak. Njegov »Človek-orkester«, ki ima ost karikature, me je čisto spomnil Cankarjevega obraza. Grigorij Siljtin deliti po španski jugo. Po obdelavi in predmetu. Pri njem (tihožitje »Klobuki«) in pri Jakovljevu sem opazil novost: »Časopis v tihožitju. Pavel Smarov je zastopan z enim platom (Dekleta, ki se kopljejo), ki je pa zelo impresivno in površinsko menda največje na celi izložbi. Pri Suhajevu sem opazil naklonjenost k nekemu svojevrstnemu kubizmu (»Strešje«). Mogočen vtis napravi veliko platno (»Vedžavavke«). Aleksander Jakovljev je v veliki večini dekorativen. Pesem je »Italijanska krajina« v zelenem. Velika kneginja Olga Aleksandrovna je izložila celo serijo ljubkih miniatur, ki sicer umetniško niso na višku, ali je zanimivo, da so vse od prve do zadnje že prodane (dasi je izložba odprta šele dva dni). Domačnost je v njih in smisel za patrijarhalnost. Boris Grigorijev je čist akademik. Ugaja bretonska pokrajina. Mnogo spominov na staro Rusijo je na tej izložbi. Petrograd pričarujejo Korovin, Dobužinski, A. Benua (»Petropavlovska trdnjava v zimskem večeru« je posebej izrazita) V valovih tradicije so še Beloborodov, Čehonjin (ugaja vinjeta »Art russe«), Dimitrij Stelečikj (pestri bojarški domovi ali pa »Lov«). Največ del je izložil Aleksander Benua. V glavnem je slikar Petrograda. Tudi par filmskih in gledaliških dekoracij mu je uspelo. Veščilov je v »Verandji na solnce« (s Kaprija) čisto italijanski. Toliko o slikarstvu, ki je bolj panoramsko ko usmerjeno reprezentativno.

Skulptura je sicer bolj enotna, vendar pa je nizko zastopana. Kje je plastik Idenbaum, ki ga je Bourdel tako cenil, kje Konjekov, ki trenutno dela v Ameriki, kje kubist Lipšic in še nekateri? Najboljši je na vsak način Jakob Gjuržan (Pariz) s 14 deli. Ustvarja v vsem mogočem materialu (les, bron, granit, terakota). Najizrazitejši sta stilizirani miniaturi »Ples« in »Tangos«. Preseneča močno mitološka »Leda«, ali v dobro stran. Granitno-oglato »Boksanje« je močno v izrazu. Gjuržan je edini od kiparjev z jasno izraženo smerjo. — Drugi po vrednosti bi bil Serafin Sudbinjin, ki spominja na kitajsko izcezelarnost (lakirani lesovi: »Angel«, »Sv. Mihael«, »Aleluja«) in je v posameznih odtenkih blizek našemu Kralju (Tonetu). Osip Catkin je najboljši v simbolični »Trgovci« (les). Škoda, da ni nič novejšega postal. Drugi so manj izraziti.

Taka je izložba ruskih emigrantskih slikarjev. Njen internacionalno manifestacijski pomen je skoraj večji od umetniškega. Material je preštevilen in premalo izbran, da bi človek mogel dobiti celotne slike o ruski umetnosti. Slavnega Repina, ki so ga obljubljali, nisem našel nikjer. In še mnogo mnogo drugih tudi ne. Tone Polokar.

Shakespeareov »Vihar« in Sestov jubilej

Ob Shakespeareovem »Viharju«, ki se je prvič igral v četrtek 13. t. m. v ljubljanski drami, smo ob enem proslavili tudi sto-o režijo g. prof. O. Sesta. »Vihar« je odlično uspel, igravsko in scenično tako, da je to ena izmed predsva, po katerih lahko merimo razvoj slovenske drame po vojni.

O delu samem in o uprizoritvi bomo podrobneje poročali v naslednjih dneh, za danes pa ne moremo spustiti izpred oči dogodka samega in zato tudi mi g. prof. Sestu, ki je dal našim dramo po vojni nov, docela moderen in oblikovno zanimiv teaterski slog, k temu dogodku iskreno čestitamo. Ako upoštevamo, da je vodstvo igre tudi svojevrstno avtorstvo, da je njen uspeh — včasih tudi neuspeh — sad mnogoterega duhovnega napora, teženja in hotenja, izraz domišljije in oblikovanja, potem moramo reči, da je sto predstav v desetih letih veliko avtorsko delo. G. Sest je prinesel k nam široki svet, izrazilo teatralično noto, lahkotno, za Ljubljano včasih prelahkoto sodobnost in modernost, prinesel pa nam je tudi največje sedanjo in preteklo tehtovitost, predvsem Shakespearea. Trinaest jih je postavil na oder in vse teatsko dobro, nekatero naravnost imenitno. Spominimo se prvga Hamleta, Kar hočete, Zimske pravljice in sedaj Viharja. To so stopinje, ki se tudi na odru, ki je vsak dan nanovo prehojen, ne da zabrisati. In še drugi dela, ki jih ne gre zamolčati: Voiček, Gobeček itd. Marsikaj med temi sto igrami je bilo begotno; re: Ziserjeva osebnost usoda je bila, da je bil tupatam tako zaposlen, da ni prišel ne do sapa ne do razgleda, a vendar je vedno raste. Dočim smo prav ob Shakespeareu že čutili shematično režiserjevo vlogo dela, se je ob »Viharju« pognal kvišku in ujel prazen, ritem in zvok v tako zrelo ubranost, da lahko rečemo: imamo dobro dramo.

Za ta dogodek pa se naše občinstvo ni kaj izkazalo. Stvar se sicer ni izvršila z rodoljubnim bobnom, kakor je to pri nas vendarle treba, toda zavedno občinstvo bi tak dogodek brez tega vedelo ceniti. Zato ne morem pritrditi upravniku g. O. Zemančiču, ki je v Gledališnem listu v javnem pismu g. O. Sestu povedal, da se je ob Shakespeareu »instinkt ljubljanskega občinstva prav gotovo bolje izkazal nego modrost slovenskih kritikov«. Ne instinkt ne zavednost ljubljanskega občinstva se ob Shakespeareu nista izkazala, pač pa ob Nestroyu. Shakespearea pa občinstvo in kritika nista mogla ne dvigniti ne odkloniti, ker so tu besede odveč. Zato ni prav in ni modro, da šef instituta s Shakespeareom nasplošno zavrača kritiko — morda zaradi enega slučaja — ko vemo, da je kritika prav ob Shakespeareu vedno poudarjala rast našega gledališča.

G. prof. Sestu pa samo še enkrat čestitamo. F. K.

Samorodnost

Gospod Ivo Sever me prosi, da objavim protizjavo na »Slovenčev« članek »Samorodnost« od dne 11. t. m.

Ne vem prav za prav kaj gospod Sever hoče in če je moja izjava v stanju izravnati tisto, kar je krivo.

Izjavljam sledeče: Na željo g. S. S. sem mu opisal nekoliko svoje razmerje do revije »Samorodnost«, ne z namenom, da bodo moje besede objavljene, in ljubše bi mi bilo, ako bi se to ne zgodilo, radi g. Severja in z ozirom na prijaznost, ki mi jih je osebno izkazal. Pa ko se je uprl duh proti duhu in se je g. Sever odločil in se pokazal, tedaj nisem imel več vzroka in ne volje za braniti objave.

Reprodukcija mojega pripovedovanja, ki mi jo je g. S. S. pred objavo pokazal, sicer ni povsem taka, kot si je jaz sam napisal, vendar pa odgovarja v vseh bistvenih točkah mojemu pripovedovanju.

Da pa pomagam resnici do čim večje veljave, napišem — ko se oзраče malo razčisti, obširno in stvarno poročilo o svojem razmerju do g. Severja s posebnim ozirom na revijo »Samorodnost« in na moje »Spomine«. Če bo s tem g. Severju ustreeeno, ne vem, želim pa, da s bilo tako. R. Jakopič.

Nov način, kako postaneš slaven. Čisto novo pot do slave je našla mlada pesnica Erna Thaler. Svoje pesmi razdaja s policijskim dovoljenjem po berlinskih trgih brezplačno mimoidočim ter jim jih tudi deklamira.

Glavar brezbožnikov napovedal vojno papežu

Voditelj zveze borbenih brezbožnikov v SSSR, znani komunist Jaroslavski, je imel na protiverskem vsehčistišču v Moskvi velik govor, ki pomeni napoved vojne rimskega papežu od strani sovjetskih brezbožnikov in odgovor na to, da je vzel v zaščito preganjane cerkve v Rusiji.

Jaroslavski je govoril v zelo ostrem, mestoma ostro-ironičnem tonu. Omenil je, da je papež Pij XI. zadnje čase posvetil veliko pažnjo protiverskemu delu brezbožnikov ter dejal: »Radi tega mi dovolite, da si Njegovo Svetost rimskega papeža nekoliko privoščim.« Dalje se je Jaroslavski na vse mogoče načine norčeval iz katoliške cerkve in njenega poglavarja ter naglašal, da je sedaj naloga brezbožnikov, da protiversko borbo še ojačijo in da njen obseg razširijo. Vzporedno s tem poziva Jaroslavski brezbožnike, da vedijo protiversko borbo sistematično in da jo podreduje nalogam razredne borbe; dalje jih poziva, naj delajo na tem, da se razvije v ljudeh protiversko prepričanje in brezversko pojmovanje vseh stvari in odnošaje med ljudmi.

»Samo ob sebi se razume,« pravi poglavar sovjetskih brezbožnikov, »da neposredna borba proti verskim organizacijam, neposredna

borba proti duhovščini spada pod okrilje materialističnega pogleda na svet. Mi moramo sedaj kolikor mogoče globoko spoznati zgodovino teh organizacij, ki nastopajo proti nam, da potem udarimo po njih tako, da jim nikdar več ne bo prišlo na misel, da bi se vmešavali v naše zadeve. Odgovarjajoč na take vrste poziv, kakor je poziv, da se proti Sovjetski zvezi uprizaro borba pod zastavo vere, bomo mi svojo protiversko propagando še povečali. Nas ne bo preplašil niti nastop »rimskega očeta« niti »rimske mame«, če se najde tudi ta.«

Sedaj je v Rusiji tak čas, da so vsa vprašanja poostrena in z ozirom na to vodi Jaroslavski s svojimi brezbožniki protiversko vojno.

Na ta način je na verskem bojišču Rusije borba poostrena. To se vidi tudi iz zadnje številke protiverskega lista »Brezbožnik«, ki je poln surovih karikatur rimskega papeža, duhovništva, verskih predmetov itd. Članki lista so naperjeni proti katoliški cerkvi; razen tega prinaša list tudi poročila o zapiranju pravoslavskih cerkva, o ukrepih proti duhovnikom itd.

Poleg tega je »Brezbožnik« poln pisem oseb, ki se odrekajo veri in izstopajo iz cerkve.

Od de'avca do milijardieria

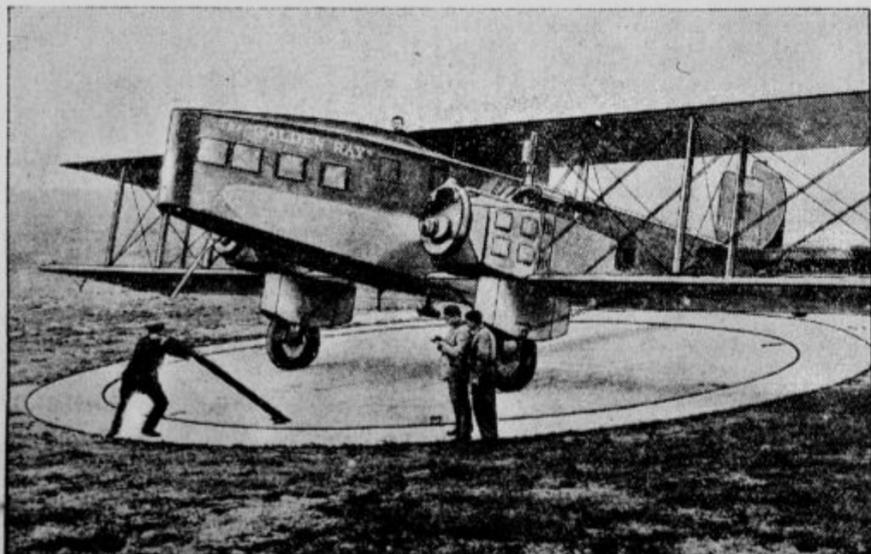
Veliko gozdarsko podjetje Steinbeiss v Bosni, čigar imetje se ceni na več sto milijonov dinarjev, je javnosti znano. Toda bosanska podjetja niso bila edina posest tega podjetja; po vsej Evropi jih je bilo dosti. Osnovatelj in duša vseh Steinbeissovih podjetij v Evropi je bil seveda Steinbeiss sam, ki pa ga ni več med živimi. Zanimiva je kariera tega človeka. Ko je umrl, se je imenoval vitez pl. Steinbeiss in je bil evropski milijardier. Kaj pa je bil prej? To nam pokaže njegov kratak življenjepis:

V mladosti je bil gozdarski delavec na Tirolskem. Imel je možnost na pravem mestu in je kmalu prištedil toliko, da si je kupil hišico in košček zemljišča. Kmalu se je njegovo posestvo razširilo: Kupil je košček gozda, zopet drugi košček in kmalu nato večji kos gozda. V svojih gozdovih je sekal drevesa, jih prodajal, zopet kupoval druge gozdove, dokler ni postal bogat posestnik in trgovec z lesom. Ko so ga nekoč vprašali, kako si je mogel pridobiti toliko premoženje, je odgovoril: »Ko sem bil še navaden gozdarski delavec, sem vedno spil čašo piva manj kakor moji tovariši in ko sem si nekega dne na pivu prištedil toliko, da sem si mogel kupiti malo kmečko posestvo, je bila moja kariera go-

tova. K vsakemu kmečkemu posestvu spada po starem alpskem običaju tudi kos gozda. Tamošnji kmetje niso vedeli, kaj bi z gozdom, jaz sem pa vedel.«

Pretekla so leta. Od bogatega kmeta in lesnega trgovca je postal vitez, industrijski magnat in važna osebnost na svetovnih tržiščih. Vsako leto se je vračal v svoj rojstni kraj na počitnice. Bil je navdušen planinec in se je rad vzpenjal na vrh Wendelsteina. Nekega dne pa se je spomnil, da bi bilo dobro zgraditi žično železnico do vrha te planine. Zgradil jo je na svoje stroške; stala je dva milijona zlatih kron. Ta žična železnica je ena najdržnejših. Vitez Steinbeiss je mislil: »Človek postane starejši in nekega dne ne more več iti peš navkreber, toda lepo je kljub temu uživati pogled na globoke doline, ki se razprostirajo pred tvojimi očmi.«

Toda dobri vitez se ni nikdar vozil na tej železnici. Mnogo let kasneje, ko je bila železnica že gotova, je šel vitez na lov na divje koze. Popel* se je na obronek planine. Njegov gozdar mu je dal kozarček z žganjem. Vitez je vzel čašico, jo naslonil k ustim in dejal: »Mislim, da je sedaj že čas, da se tudi jaz enkrat peljem po tej svoji železnici. Jutri se torej peljem na Wendelstein!« Nato je izpil žganje, se nenadoma prijel za srce in izdihnil...

Obračalnica na letališču Croyden pri Londonu, na kateri lahko hitro in brez vsake težave obrnejo letala v smer, ki je ugodna za odlet.

Cesta na Grossglockner

Solnograški deželni glavar dr. Rehr je v deželnem zboru povodil neke interpelacije radi brezposelnosti sporočil, da se bo začela graditi visokogorska avtomobilska cesta na Grossglockner. Cesta bo šla od Fusch v Pinzgau v Bad Fusch in nato ob nad 3000 m visokih gorskih velikanih do Pfandscharte, kjer bo dosegla svojo najvišjo točko 2500 m. Tam bodo napravili 250 m dolg predor in ko bo potnik stopil iz predora, bo stal nasproti Grossglocknerju, kralju noriških alp. Od tam bo peljala cesta k Frane Jožefovi višini in dalje do Glocknerhausu. Od tam v Heiligenblut vodečo alpsko cesto, po kateri že danes vozijo avtomobili, bodo razširili na 5 metrov. Ko bo zgrajena ta nova cesta, bo mogoče v enem dnevu priti z avtomobilom iz Monakova do Jadranskega morja. Cesta bo dolga okrog 43 km; stroški bodo znašali 8 do 12 milijonov šilingov, to je 64 do 96 milijonov dinarjev.

Napoleonovo zadnje prenočišče pred Waterloojem

Te dni je bilo na javni dražbi prodano zgodovinsko posestvo Ferme du Mont Saint-Jean pri Waterlooju. Kljub drugačnim zgodovinskim ugotovitvam velja to posestvo še vedno kot kraj, kjer je Napoleon I. prebil svojo zadnjo noč pred koncem svoje moči, pred odločilno bitko pri Waterlooju. Napoleon je takrat prenočil na posestvu Le Cailou, južno od Belle-Alliance, medtem ko je graščina Ferme du Mont Saint-Jean služila kot vojna bolnišnica za angleške čete.

Leta 1815 je to posestvo, ki obsega več kakor dva hektarja in na katerem stoji masivno poslopje s stolpi in debelimi zidovi, uporabljalo petnajst menihov reda templarjev, ki so tam bivali v celicah. Na proclju hiše je napis: »To hišo je leta 1770 na novo sezidal zelo odlični gospod van Rasse, komander malteškega reda v Pietonu.« V VIII. letu francoske revolucije je kupil posestvo pariški bankir Bodin. Nazadnje je pripadalo posestvo neki vdovi, ki ga je malo pred svojo smrtjo za devet let dala v najem nemu svojih otrok. Na dražbi je bilo ponudnih samo 80.000 frankov. Za to ceno bo dobil neki prebivalec iz Waterlooja Ferme du Mont Saint-Jean, če do 4. aprila ne bo nihče več ponudil. Novi lastnik graščine ne bo smel prezidavati, ker jo je belgijska vlada postavila pod zaščito zakona o varstvu spomenikov.

Ameriška letalka Ellinor Smith je dosegla nov višinski rekord. Dvignila se je 9755 m visoko. V tej višini se je onesvestila in je prišla k zavesti šele, ko je bilo letalo že 2000 m nižje.

Umobolten minister

Na Islandu je nastal zanimiv konflikt. Vnel se je prepir o vprašanju, če je notranji minister Jonas Jonsson, ustanovitelj kmetijske stranke, ki je sedaj na krmilu, umobolten ali ne. Ta mučen spor je nastal radi izjave enega najbolj znanih islandskih zdravnikov, ki je sporočil, da minister Jonsson ne obvlada več svojih duševnih sil.

Minister z izjavo zdravnika seveda ni bil zadovoljen in je zahteval, naj podrobneje utemelji. Zdravnik je odgovoril, da ni samo on, marveč da je tudi več drugih zdravnikov že dalj časa opazilo znake umobolnosti. Na sestanku zdravnikov, ki se je te dni vršil, je bilo sklenjeno, da se to ne bo več skrivalo pred javnostjo. Odločitev v tem vprašanju je prepuščena ministrskemu predsedniku. Jonsson je odličen politik, katerega na vsem Islandu imenujejo »močnega moža«. Je zelo priljubljen, tako da so ta odkritja povzročila veliko razburjenje.

Kitajska mornariška komisija pod vodstvom admirala Tu-kaj-Kuci (v sredi), ki hoče reorganizirati kitajsko mornarico, je prišla v Evropo, da tu proučuje mornariške naprave.

200 stopinj pod ničlo

V bližini vasi Amarille v Texasu so zgradili veliko tvornico z laboratoriji za pridobivanje helija. Helij uporabljajo za polnjenje zrakoplovov in se pridobiva pri temperaturi 200 stopinj pod ničlo. V to svrhu so uredili laboratorije, kjer morejo pripraviti to nizko temperaturo. V teh laboratorijih se zrak pretvarja v tekočino. Če bi v tako nizko temperaturo dali kos ledu, bi nastalo prav tako evrcanje in izparivanje, kakor če bi razbeljeno železo vrgli v vodo.

Lahčoverne Romunke

Pred nekaj tedni je stal v bukaških listih oglas, s katerim išče 413 mladih Angležev v neki osamljeni koloniji 413 mladih deklet v svrhu ženitve. Ponudbe naj se pošljejo na angleško kolonijalno ministrstvo v Londonu. Naslednji dan pa je izšla notica, ki je pojasnila, da je vse skupaj reklamna zvijača nekega filmskega podjetja. Toda precejšnje je bilo iznenadenje v romunskem zunanjem ministrstvu, ko je prišlo tja vprašanje angleškega zunanjega ministrstva, kaj pomeni to, da se toliko romunskih deklet javlja angleškemu zunanjemu uradu in da vprašujejo za svoje žene. Vsakemu pismu je bila priložena tudi slika dekleta, ki je pripravljeno iti v neznanu kolonijo. Na romunskem zunanjem ministrstvu so bili spočetka pač neugodno iznenadeni, toda potem so se srčno nasmejali navzno svojih mladih rojakinj.

Smešnice

Če bi bil Rotšild...

»Kaj bi ti storil, če bi zaslužil toliko denarja kakor Rotšild?«

»Kakšno vprašanje! Veliko bolj zanimivo bi bilo vedeti, kaj bi napravil Rotšild, če bi zaslužil tako malo kakor jaz.«

Reklama.

Neko ameriško pogrebno podjetje se priporoča po časopisju z naslednjim oglasom: »Čemu živeti, ko vas pa pokopljemo za 10 dolarjev?«

Pri zdravniku.

»Odkrito Vam moram povedati, da mi Vaš vrat prav nič ne dopade.«

»No, ali mislite, da je Vaš morda lepši?«

Novi jetnik: »O — železno omrežje? Se paš bojite vlomilcev?«

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 15. marca: 12.30 Reprod. glasba — 13.30 Casovna napoved, borza, reprodu. glasba — 13.30 Iz današnjih dnevnikov — 17.00 Koncert Radio-orkestra — 18.00 Propagandno predavanje o Dalmaciji v nemškem, slovenskem in češkem jeziku — 18.30 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina — 19.00 Delavska ura — 20.00 Prenos iz Beograda — 22.00 Casovna napoved in poročila, lahka glasba.

Nedelja, 16. marca: 9.30 prenos cerkvene glasbe. — 10.00 P. dr. Roman Tominc: Versko predavanje. — 10.20 Leon Koejan: Zivnozdravstvo. — 11.00 Koncert radio-orkestra. — 15.00 Fr. Erjavec: Vzroki pasivnosti našega kmetovanja. — 15.30 Prizori iz »Revčka Andrejčaka«. — 16.00 Reprodicirana glasba. — 16.30 Humoriistično čtivo, pisatelj Milčinski. — 17.00 Citraški krožek »Vesnac«. — 20.00 Vijolinjski koncert g. M. Honerlein, na klavirju spremlja g. Marjan Lipovšek. — 21.00 Jugoslovanska glasba, izvaja radio-orkester. — 22.00 Casovna napoved in poročila. — 22.15 Jazz.

Drugi programi:

Nedelja, 16. marca.

Belgrad: 9.00 Prenos službe božje iz Saborne cerkve. — 10.30 Reprodicirana glasba. — 12.30 Koncert orkestra. — 16.00 koncert ciganskega orkestra. — 17.30 Narodne pesmi. — 20.00 Koncert slovenskega godalnega kvarteta. — 21.00 X. Jugoslovanski koncert. — **Varšava:** Celodnevni prenos iz Krakova za vse poljske postaje. — 9.00 Prenos službe božje. — 11.30 »Svalba v Krakovu«. — 12.10 Simfonična matineja. — 13.55 Koncert tamburaškega orkestra. — 14.35 Mladinska ura. — 15.40 Koncert jazz-orkestra. — 17.40 Koncert ženskega pevskega zbora. — 20.05 Malo glasbe. — 20.35 Večerni koncert. — 23.10 Plesna glasba. — **Budapest:** 10.00 Nabožna glasba. — 11.00 Protestantska služba božja. — 12.20 Koncert opernega orkestra. — 17.15 Koncert orkestra. — 20.00 »Faun« od Knoblauch. — 22.00 Koncert cig. orkestra. — **Dunaj:** 10.30 Koncert komornega zbora. — 11.05 Koncert simfoničnega orkestra. — 12.45 Koncert orkestra. — 15.30 Koncert orkestra. — 19.00 Komorna glasba. — 20.05 »Hanns Sonnenstössers Höllenfahrt«, veseloigra, nato večerni koncert zabavne glasbe. — **Milan:** 10.45 Nabožna glasba. — 12.30 Koncert radio-orkestra. — 16.00 Komedija. — 16.30 Koncert radio-orkestra. — 17.30 Zabavna glasba. — 19.15 Večerni koncert. — 20.30 Prenos opere iz Torina; nato zabavna glasba. — **Praga:** 19.30 »Maria«, opera (Flotow). — 22.15 Koncert vojaške godbe. — **Langenberg:** 18.40 V Mongoliji, predavanje. — 20.00 Večerni koncert. — **Rim:** Nabožna glasba. — 13.00 Koncert radio-kvinteta. — 17.00 Koncert orkestra. — 21.02 »Iris«, opera (Mascagni). — **Berlin:** 16.00 Popoldanski koncert. — 17.30 Pesmi. — 18.30 Koncert mladinskega zbora. — 20.15 »1914—1918«, nato koncert. — **Katovice:** Celodnevni prenos iz Krakova. Program: Glej Varšavo. — **Stuttgart:** 10.15 Katol. jutranja slovesnost. — 11.30 V spomin v vojni padlim. — 12.00 Promenadni koncert. — 14.00 Mladinska ura. — 19.40 »Heldenklagen«, kp. Fr. Liszt. — 20.00 »Brigadevermittlung«, igra. — 21.00 Koncert Bachove kom. glasbe. — 22.35 Reprodicirana glasba. — **M. Ostrava:** 9.00 Nabožna glasba. — 11.00 Koncert orkestra. — 12.00 Koncert orkestra. — 16.00 Koncert orkestra. — 19.30 »Maria«, opera (Flotow). — 22.15 Koncert vojaške godbe.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20 zvečer

Sobota, 15. marca ob 15: DON CARLOS, dijaška predstava pri značno znižanih cenah. Izven. — Ob 20: GLAVNI DOBITEK Red E.

Nedelja, 16. marca: VIHAR. Izven.

Ponedeljek, 17. marca: UTOPLJENCA. Red B.

Opera:

Začetek ob pol 20 zvečer

Sobota, 15. marca: NETOPIR. Opereta. Red E.

Nedelja, 16. marca ob 15: GROFICA MARICA. Opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. — Ob 20: TOSCA. Gostu'e tenorist Hübner iz Bratislave. Izven. Zniž. cene.

Ponedeljek, 17. marca: Zaprt.

Mariborsko gledališče

Sobota, 15. marca ob 20: Baletni večer Fromanovih s sodelovanjem baritonista Drago Hržiča.

Nedelja, 16. marca ob 15: TAKRAT V STARIH ČASIH. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20: NAŠ GOSPOD ŽUPNIK. Kuponi.

»tvoritveno naznanilo!

Dovoljujem si cenjenemu občinstvu vljudno naznaniti, da sem otvoril na

Aleksandrovi cesti 40

V HISI GOSP. VLAHOVIČA

prodajalno slaščičarne

Dolgoletna praksa in solidnost moje obrti je porok za prvostveno blago in točno postrzbo. — Priporočam se cenj. občinstvu za nakupenost

EMAN ILICH - slaščičar

MARIBOR — SLOVENSKA UL. ČA ŠT. 5

NOGAVICE

V 120 barvah

Za dame

Serijski par	— — — —	Din 7-50
Serijski par	— — — —	Din 16-—
Serijski par	— — — —	in 21-—
Serijski par	— — — —	Din 50-—
Serijski par	— — — —	Din 55-—

Za moške

Serijski par	— — — —	Din 7-—
Serijski par	— — — —	Din 8-—
Serijski par	— — — —	Din 15-—
Serijski par	— — — —	Din 25-—

Za deco

Serijski par	— — — —	Din 6-10-—
--------------	---------	------------

Rokavice

v različnih vzorcih z zavijljaji
par po Din 25-—

Svilene nogavice

v najfinejši izbiri po najnižjih cenah!

Oglejte si izložbe

ANT. KRISPER

Stritarjeva ulica 3

Stritarjeva ulica 3

Ajdova moka Din 4-—
Polenta, zdrob . . . . . Din 3-—
Korzna činkv. moka . . . . . Din 2-75

Razpošiljam vsako množino od 25 kg naprej, **PAVEL SEDEJ**, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

ZA IZDELAVO AJDOVIH IN KORUZHNIH

Milnsko podjetje sprejme
provizijskega zastopnika

s kavciijo. Ponudbe na oglasni oddelek lista pod »Valjčni mlin v Sloveniji« št. 3046.

POSOJILNICA NA VRANSKEM r. z. z n. z.
vabi svoje zadrugarje k

rednemu občnemu zboru

na Vransko dne 25. marca 1930 ob 2 popoldne. Občni zbor je sklepčen, če je zastopan vsaj deseti del deležev, ako tega ni, se vrši eno uro pozneje drugi občni zbor, ki sklepa brezpogojno. Spored: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Potrjenje računa za leto 1929. 4. Poraba čistega dobička. 5. Sprememba pravil. 6. Volitev načelstva in nadzorstva. 7. Nasveti. Načelstvo.

Razpis! Razpisuje se delo
naprave regulacijskega načrta

za mesto Ljutomer. Reflektanti za prevzem tega dela naj se obrnejo na županstvo mestne občine Ljutomer.

POTNIKA

agilnega in sposobnega v speceriji in kolonijali išče veletrgovina v Ljubljani. Ponudbe pod »Sposoben« št. 3041 na upravo.

Nemški semenski krompir

Böhms - Edeltraut - Centifolia

dobavlja tudi letos

Gospodarska zveza v Ljubljani

Izmed sodobnih književnih izdaj so
dr. Ivan Pregljevi izbrani spisi

priznana tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60-—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Léo Gerville-Réache: 10

S Zepelinom okrog sveta

Pa stoj! Saj ni zapustil sobe! Z napetim pogledom in s prstom na aparatu hodi križem po sobi in fotografira, golorok, v kratkih hlačah, kakršne nosijo na Tirolskem — saj od tam je — in jih je na najboljših mestih ožigosal z rdečim pečatom »Grofa Zeppelina«.

Do večera se bo sprehajal z razgaljenimi prsi, samo v širokih copatah, ker mu je mnogo manj za eleganco kot za kinematografsko udobnost. Pri sebi ima popolno zbirko kletvic vsega sveta in rad jih raztresa, da se gospa Hay na vso moč smeje.

Ravno sedaj odmeva obrednica njegovega robanjenja, da trepetečo tanke stene.

To pa zato, ker se mu je pokazalo Uralsko gorovje pozno in ga sedaj ne bo mogel več dobro fotografirati. In v resnici zapazimo v lahnem večernem mraku, da nam visoki Ural zakriva obzorje. Podoben je vrsti melisnih sladkorčkov, postavljenih na zeleni biljardni mizi.

Puščoba nad stepo.

Z Bogom, Evropa! Pozdravljena, Azija!

Po kratkem iskanju primerne zarezje v gorati meji preleti »Grof Zeppelin« Uralski hrbet.

V pojemajoči svetlobi opazimo, da se je gozd umaknil močvirju in jezerom, ki se raztezajo dalje kot moremo videti.

Da le ne bi bili prisiljeni pristati in poskusiti, kako hinavska je ozka močvirnata zemlja med posameznimi širokimi jezeri. Toda nič strahu. Neustrasno in varno leti »Grof Zeppelin« s hitrostjo 120 km na uro in vrta s svojo svetlobo gosto nočno temo.

Sivo svitanje nam naznanja, da bo skoro vzšla luna.

Prikaže se nam velikanska, rdeča. Njeni krvavi žarki žalostno odsevajo v temnih jezerskih vodah.

Do jutra bo plul zrakoplov preko pustih tunder,

komaj pa bo preletel zadnje močvirje, se bo zopet prišel brezmejni gozd.

Naša pot gre drzno proti arktičnemu krogu in v prvih jutranjih urah beležimo 63° severne širine in 95° vzhodne dolžine.

Zopet pomaknem svojo uro naprej. Na ta način sem skrajšal svoje življenje že za pet ur, odkar smo odleteli iz Friedrichshafena.

Kako neki more dr. Eekener voditi svojo ladjo v krajih, kjer je obzorje vedno enako? —

Let preko Sibirije je morda najneprijetnejši na vsem našem potovanju.

Nikake orientacijske točke, nikake zveze z radijem. Ze dolge ure smo sploh brez vsakega stika z omikanim svetom. Ruske postaje so gluhe in neme.

Ne moremo se zanašati na nič drugega kot sami nase in morda nekoliko na široke reke, ki nas bodo kljub svojim muhastim ovinkom vendarle vodile do cilja.

Sedaj nam je Tunguska vodnik v deželi, ki nam ne more pokazati drugega kot brezkončno gozdno preprogo. Nobene hiše, nobenega živega bitja.

Gozd, ki edini tu gospodarji, skriva le medvede in divjačino. Močnejši in trajnejši je kot večerajnji in današnji carji in mori sibirsko zemljo s svojo neprodirno veličastjo in z brezkoristno neskončnostjo.

Stepe ne pozna meja, tudi njena otožnost jih ne pozna. Strašna puščoba vstaja kot megla iz te zemlje, ki je še bolj bogata skrivnosti, kot neprecenljivih zakladov.

Moj Bog, daj, da nam ne bo treba pristati v tej puščavi, odkoder je zbežal človek, kjer je znanost brez moči, kjer celo radio molči. Če bi se že pred medvedji mogli obvarovati z revolverji in strojnici, gotovo bi pomrli vsled strašne puščobe in strahu, pozabljeni od vseh, izgubljeni za vedno.

V obrednici ni več čuti pisalnih strojev. Gledamo v daljavo, gledamo pokrajino, ki se ne obnavlja in je ne vidimo.

Celo naš lovriš von Perckhammer je utihnil. Noče filmati zanimivih prizorov v notranjosti.

Nič ne govorimo. Tesneje kot sicer se stisnemo drug k drugemu. V očeh gospe Hay opazim strah, ki ga dosedaj še nisem videl. Strahota neskončnih radalj se zrceli v njih.

Med nas stopi kapitan Lehman. Sede v sredo naše tihe družbe. S svojim akordeonom nam zbuja globoko občutene domotožne speve in turobne pesmi.

Sladko tožeči glasovi pilotovega instrumenta dobro odražajo veličastno grozo te zemlje in našo melanholijo.

Pa je vseeno pridna reka Tunguska, da nas tako lepo vodi. Ali kmalu zavije proti jugu in leteti bomo morali na slepo srečo vsaj 150 km, da dobimo novo vlažno Arijadnino nit. To bo Wiljui. Ob tej reki bomo leteli do Lene in potem ob njej do Irkutska proti daljnemu vzhodu.

Mogoče bomo zapazili veliko sibirsko mesto zgodaj zjutraj.

Mesto! Odkar smo preleteli Ural, nismo zapazili drugega kot štiri revne hišice ob Tunguski. Pa tudi v njih je življenje menda izumrlo.

Ali so se njihovi primitivni prebivalci skrili iz strahu pred brnenjem motorjev? Ali pa so ljudje, ki so tam živeli, izumrli vsled strahotne samote.

Komandir Rosendhal mi pokaže v daljavi težko črno meglo, ki se navidezno plazi ob tleh.

Na temnozeleni preprogi zapazimo težke megle dima. Od časa do časa se v njih zasveti šop isker ali plamenast vrtince, ki pordeči za hip temno maso.

Na desetih, morda tudi na dvajsetih krajih, kolikor moremo pregledati, gori gozd sto in sto vrst daleč.

Malo tega plamena bi nam čisto prav prišlo v zrakoplovu, kajti prav pošteno nas zebe. Oblekel sem vse, kar sem imel toplega, in vendar se ne morem ogreti.

Sir Herbert Wilkins je o pravem času privlekel na dan toplo polarno obleko. Samo čevljev nima, ker jih je posodil lady Hay,

»Ljudska knjižnica« in založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 27. zvezek: Pregled UROCI SOLNCA 24 Din, 28. zvezek: Haagar, KLEOPATRA, 28 Din, 29. zvezek: Savinski, IZPOD GOLICE, 30 Din, 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE, 28 Din, 31. zvezek: Doyle, IZGUBLJENI SVET, 24 Din, 32. zvezek: Reinmichi, ZAGORSKI ZVO, 28 Din, 33. zvezek: NOVI, in dr Slavici, NA SINAJ, 28 Din.

Za
«OPEL»
motorna kolesa

iščemo
v vseh večjih krajih Slovenije
zastopnike

Adresa: **OPEL** ZAGREB
Ilica 73

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Krojaški pomočnik
zmožen velikih in malih kosov, išče stalno službo. Koman, Dravljje št. 94, p. St. Vid nad Ljubljano.

Sofer
zanesljiv, prvovrstn vozač, samostojen v manjših popravilih, trezen in vesten ter lepega nastopa, želi nameščenja. Ponudbe na upravo pod: »Zanesljiv« št. 2988.

Sluga
išče službe; sprejme tudi kako drugo primerno delo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3067.

Službo inkasanta
ali sluge iščem za takoj. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 3073.

Blagajničarka
išče mesta v trgovini, restavraciji ali kavarni. Gre tudi na deželo kot prodajalka. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Zadovoljna«.

Denar

Za trgovino
z mešanim blagom se sprejme trgovsko izvežbana poštena družabnica, ki vloži vsaj 100.000 Din, eventualno se odda v najem, ako se vsa zaloga blaga odkupi. Ponudbe na: I. Kunovar, Bled.

Službo dobe

Učenka
s primerno srednješolsko izobrazbo se takoj sprejme za trgovino meš. blaga. Biti mora zdrava, močna in poštena. Ponudbe pod: Jos Rappl, trgovka, Sv. Križ p. Litiji.

Čevljarkega vajenca
sprejme takoj M. Jordan, Gorenja vas, pošta Ribnica, Dolenjsko.

Iščem dva vajenca
za mizarstvo obrt; hrana in stanovanje v hiši. — Franc Vehovec, mizar, Vir pri Domžalah.

Dva kroj. pomočnika
za boljše delo — rabi takoj Jos. Tomažič, krojač, pošta Motnik.

Čevljar, šteparico
dobro izurjeno sprejme takoj Fr. Juvan, čevljar, Radomlje pri Kamniku.

PLETILJE

samo dobro izvežbane, dobe delo na dom pri »PLETILSKI ZADRUGI« na Breznici.

Učenka
pridna in poštena — se sprejme v trgovino meš. blaga na Jesenicah. (Nastop takoj.) Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 2969.

Pekarski vajenec
16 let star, zdrav, pošten in pismen, hrana in stanovanje v hiši, se takoj sprejme. Naslov v upravi pod št. 3051.

Kontoristinjo
samostojno z znanjem knjigovodstva, korespondence in nemščine, sprejemem. Ponudbe z navedbo dosedanih službovanj, plačilnih zahtevkov na upravo lista pod »Trgovina v mestu na deželi« št. 3003.

Trgovsko učenko
pridno, pošteno sprejme trgovina z mešanim blagom v Ljubljani. Nastop takoj. Ponudbe na oglasni oddelček »Slovenca« pod »Poštenost« št. 2989.

Prodajalka
ki ima že več prakse, se sprejme takoj za trgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudbe s sliko, ki se bo vrnila, poslati na upravo »Slovenca« pod št. 2898.

Čevljarkega vajenca
sprejme Novak Ivan, Tacec 4, p. St. Vid n. Ljublj.

Kuharica
vajenca vseh hišnih del, se sprejme proti dobri plači in oskrbi. Ponudbe upravi »Slov.« pod R. V.

Prepričajte se o
naivečji izberi
vseh novosti v oblačilih tvrdke
I. Maček
LJUBLJANA — Aleksan'rova 12

Iščem služkinjo
za vsa domača dela, ali soharico, ki zna nekoliko kuhati in ima večletna spričevala, k trem osebam. Plača dobra; delavno obležo dobi v hiši. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 3003.

Pouk
Akademik
išče instrukcijo. Naslov v upravi pod št. 3035.

Soferska šola
I. oblast konc. Camernik, Ljubljana Dunajska c 36 (Jugoavto) — Tel 2236
Pouk in praktične vožnje

Soferska šola
oblastveno koncesionirana, I. Gabersčik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana Bleiweisova cesta št. 52.

Stanovanja
Stanovanje dveh sob in kuhinje išče mirna stranka 3 oseb v bližini Sv. Petra. Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »I. Maj«.

Oddam stanovanje
takoj: 2 sobi, shramba, klet, drvarnica in nekaj vrta. Voda in elektrika v hiši. Več se izve v Lescah pri Bledu 67.

Mirna stranka
brez otrok išče sobo in kuhinjo za 1. maj event. pozneje. V poštev pridejo tudi stanovanja v predmestju. — Naslov se izve v upravi »Slov.« št. 3084.

Vnajem
Pisarniški lokal
v I. nadstr. na Dunajski cesti se odda takoj. — Vprašati pri Gospodarski zvezi. Ljubljana, Dunajska cesta

Pekarna
dobro idoča, se odda z vsem inventarjem zaradi lastnikove bolezni na Tržaški cesti št. 19 v Ljubljani.

Pekarija
dobro idoča, brez konkurence, se takoj odda v najem radi odpotovanja. — Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 2994.

Porestva
Proda se travnik
v Mestnem logu. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 3039.

Stavbne parcele
od 450 do 550 m² velike, na periferiji mesta, se poceni prodajo. Vodovod in elektrika na razpolago. — Pojasnila: Ljubljana, Zaloška cesta 21.

Kupimo
20% kronske bone kupuje A. Krišche, Ljubljana, Ilirska ulica 21.

Kupim
večjo množino cepljenih trt, na Rip Portalis in Göthe 9. — Ponudbe na Ivan Kos, Slov. Bistrica.

Čebulček
lep, droben, kupimo vsako množino. Sever & Komp., Ljubljana.

«PERL»
TOVARNA TOVORNIH
automobilov
išče zastopnike
za Slovenijo
in autobusov
Adresa: **PERL** - automobili
ZAGREB - Jurišičeva ulica 3

Obrt
Ostrejša
in vsakovrstna tesarska dela izvršuje solidno in najceneje v najboljši kvaliteti Sever & Komp., Ljubljana.

Vezenje
nevestinih oprem. zaves pregrinjal nalceneše in najfineše Matek & Mikeš. Ljubljana poleg hotela Štrukelj — Entlanje ažuriranje, predtiskanje takoj

Vino
zajamčeno pristno, štajersko, dolensko in dalmatinsko, se toči v gostilni T. Mencinger Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 43. Nizke cenel

Dežne plašče
za dame in gospode pelerine za dečke in odrasle tople podloge k dežnim plaščem itd. kupite najboljše v specialni trgovini Jančičat, Tavčarjeva Sodna I nasprti kavarni »Evropa«.

Seno in otavo
domačih travnikov prodaja Janko Predovič — Ljubljana, Poljanska c. 73.

Puhasto perje
kg po 38 dinarjev razpošiljam po povzročju najmanj 5 kg. Potem čisto belo ošče kg po 130 Din in čist beli puh kg po 200 Din. — L. Brozovič, Zagreb, Ilica št. 82. Kemiška čistilnica perja.

Pisalni stroj
»Wellington«, rabljen in še dobro ohranjen, se proda po nizki ceni. Fr. Alatič, Maribor, Valva-zorjeva ulica 36.

Stroj za pletenje
(Strickmaschine) eden za volno, eden za pavolo, star, dobro ohranjen, se po nizki ceni proda. Več v inser. odd. »Slovenca« pod št. 3059.

Štirisežni avto
v popolnoma dobrem stanju, lep, zaprt, takoj prodam. Cena 15.000 Din. — Gostilna Soča, Logatec.

Čez 7000 redkih slov. knjig
in več tisoč knjig drugih jezikov proda ugodno največja antikvariat-knjigarna Hinko Ševarja v Ljubljani, nasproti šentjakobske šole.

KUPITE SLOVENEČ
IN ZAHTEVAJTE GA POVSOD

Kurja očesa
Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN je mast
Zaščita znat
Clavén
dobite v lekarnah drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča
M. HRNJAK
chornar — SISAK

Prva celotna izdaja I
Doktorja Francisa Prešerna
Zbrano delo
Cena Din 40.—, eleg vezana Din 55.—
Jugoslovanska knjigarna v Ljublj. nl.

Potrji v neotolazljivi žalosti javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskrenoljubljeni, nenadomestljivi in skrbni soprog, brat in svak, gospod
KAREL PERHAVC
posestnik in major v pokoju
danes, dne 4. marca popoldne, v 57. letu nenadoma umrl po kratki in mučni bolezni.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo ob 4 popoldne iz Trške gore na mestno pokopališče v Krškem.
Trška gora - Krško, dne 14. marca 1930.
Žalujoči ostali.

»OPEL«
tovarna automobilov
želi svoje zastopstvo oddati za bivšo ljubljansko oblast
Adresa: **OPEL** ZAGREB
Ilica 73

STUDEBAKER
ERSKIN
IŠČEJO SE ZASTOPNIKI
ZA SLOVENIJO
Adresa:
STUDEBAKER
ZAGREB - Jurišičeva ul. 3